

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2274) 1993 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 28

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Dolerių sodas

Turbūt sunku būtų rasti žmogų, kuris, kalbėdamas apie Ameriką, nepagalvotų apie dolerį. Pastarasis šiais laikais yra juk tapęs visų medžiaginių gėrybių vienintele patikima matuokle nustatyti ekonominiam pajėgumui, kuris daugelyje atvejų lemia ir politines kryptis, ir tarptautinius valstybių santykius. Ta pačia matuokle nustatomas ir pavienių žmonių materialinės gerovės lygis.

ŠIANDIEN užtat nenuostabu, kad žvilgsnis į dolerį pasidarė nuolatinis ir labai plačios apimties — pradedant valstybių vadovais, baigiant eiliniaisiai piliečiais. Pastarųjų žvilgsnis ypač neturėtų būti paviršutinis ir kai kada klaidinantis. Reikia pirmiausia teisingai suprasti, kaip toji vertybė atsiranda, išsilaiko, sąlygojasi skirtinguose visuomenės sluoksniuose ir kokį vaidmenį gyvenime atlieka. Pirmųjų aukso ieškotojų sukurta mitas, kad Amerika yra turtingas gaminantis mechanizmas, dar ir šiandien neišnyksta. Iš tikrųjų viskas pradeda išryškėti ilgiau Amerikoje pagyvenus ir pabandžius kurtis. Ne vienam tada ir tas užburas dolerių šlamėjimas nebe taip aiškiai girdimas. Pradeda atsiskleisti tikrasis šio turtingo krašto vaizdas, ryškėja galimybės ir kliūtys, silpsta svajonės ir fantastiški planai. Pamatomas, kad išsivajotasis dolerių sodas vaisių neša tik tiek, kiek kas sugeba ir netingi gerai jį prižiūrėti, kultivuoti, ieškoti naujų atmainų, saugoti nuo kenkėjų ir nepasisėkus vėl viską iš naujo pradėti. Ir todėl plūstantiems visų kategorijų darbininkams, kad kiekvienas iš to ką nors turėtų, visiškai nesuprantamas kai kurių žmonių sėdėjimas už to "sodo" tvoros ir liejami pykčiai, kad derliumi nesidalinama. Antra vertus, žiūrint iš žemesnio ekonominio lygmens ir amerikietiško (ar kanadietiško) dažnam rodosi, kad tose "aukso šalyse" tik turtingiajai tveikstina. Iš tikrųjų tie turtingiajai — tik tų kraštų lygmens eiliniai piliečiai, darbu, taupumu ir kantrybe įsigiję tai, ko būtiniausiai reikia normaliam gyvenimui.

POKOMUNISTINIŲ laikotarpiu valstybėms, taigi ir mūsų Lietuvai, pradedant atstatyti nepriklausomybę ir kuriant naują demokratinio atspalvio gyvenimą, susiduriama su žmonių darbštumo problema. Pasigirsta net balsų, kad privatizacija — tai tik apsisunkinimas, atseit, jei turėsi — reikės dirbti. Koks Lietuvoje nuostimas panašiai mąstančių žmonių, sunku būtų pasakyti. Nesinorėtų tikėti, kad tai tautai atstovaujantis balsas. O vis dėl to yra jau pakankamai duomenų manyti, kad žmonėse susilpnėjęs savarankiškumas, dingusi geroji iniciatyva, išblaškytas tradicinis lietuviškas darbštumas. Ir kaip tik toji savęs dar gerai neatpažįstanti visuomenė yra pastatyta prieš didelius uždavinius, kurie atsirado laikams pasikeitus. Atrodytų, kad visuomenė dar neparuosė, arba nepasiruosė, nepritaikytą tiems pokyčiams, kurių reikalauja laisvasis gyvenimas ir ekonominės reformos. Ne iš kur kitur, o iš tos pačios visuomenės yra iškilę ir dabartinės Lietuvos vadovai — visi jie tos pačios okupacijos, tos pačios sistemos palikuonys. Bet išeities nėra: kuriant šviesesnį laisvos tėvynės rytojų, svajojant apie dolerių sodus, vedant šalį demokratijos linkme, reikia susptėti ir patiems keistis. Pasaulyje nuskambėjusi užuomina apie Tarptautinio valiutos fondo skiriamą pinigų pravalgymą akivaizdžiai apibūdina kai kurių vadovų orientaciją. Derlių užauginti galima tik rimtu ir nuodirdu darbu, paliekant dažnus cinizmus anekdotams. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Pakeliui į mažumos vyriausybę?

Iki Kanados parlamento rinkimų spalio 25 d. neliko nė pilno mėnesio. Rinkiminiame vajuje lig šiol neišryškėjo juos laimėsiantį partiją. Pagrindinė kova tebevyksta tarp Kanados liberalų ir progresyviųjų konservatorių. Abi partijos turi beveik vienodą apsisprendusių rėmėjų skaičių. Skirtingai vertinami tikslai vada. Jų populiarumo karuselėje konservatorių ministrė pirm. K. Campbell vis dar pasirenka 36% kanadiečių, liberalų J. Chretieną — 18%. Reformų partijos vadu P. Manningu yra patenkinti 7%, Kvebeko bloko vadu L. Bouchardu — 4%, NDP socialistų vadovu A. McLaughlin — 3%.

Rinkiminiame pažadų vajuje J. Chretienas pagrindinį dėmesį skiria greitam darbo parūpinimui, išpareigodamas panaudoti net 7,1 milijono dolerių. Šiuo reikalu liberalai yra išleidę 112 psl. knygučių "Creating Opportunity". Galimybės sudarymas nevysda būna įgyvendinamas, ypač dabar, kai Kanados biudžetą slepia metinės didelės skolos palūkanos. Konservatorė K. Campbell daugiau kalba apie metinių deficitų pašalinimą, sustabdantį skolos augimą. Rinkėjams ji primena, kad

šiais biudžetinėmis metais 460 milijonų dolerių pasiekusios skolos palūkanoms reikės beveik 40 milijonų dolerių. Ji žada pašalinti deficitus iš Kanados biudžetų per penkerius metus drastiškai išlaikyti sumą, tik dalį sutaupytų dolerių skirdamas naujiems darbuotojams. Tų didelių reformų planus esą bus galima paruošti tik po rinkimų, nes reikės atskirų pasitarimų su provincijų vyriausybėmis.

Tokiose aplinkybėse susidaro įspūdis, kad Kanada yra pakeliui į mažumos vyriausybę. Viešosios nuomonės tyrėjas Angus Reid netgi paskelbė numatomus spalio 25 d. rinkimų rezultatus. Liberalams naujajame Kanados parlamente jis pranašauja 126 atstovus, konservatoriams — 114, separatistinė Kvebeko bloku — 36, Reformų partijai — 14, NDP socialistams — 5. Pasak A. Reid, rinkimus laimėtų liberalai, bet nei jie, nei konservatoriai negalėtų sudaryti net ir minimalią daugumą turinčios vyriausybės, kuriai reikėtų 148 atstovų. Atrodo, šią galimybę yra numatę abu pagrindiniai varžovai. Ir J. Chretienas, ir K. Campbell žada atsisakyti koalicinės vyriausybės (Nukelta į 9-tą psl.)

RUSIJOS KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS IŠ LIETUVOS 1993 metų rugsėjo 1 dieną suklelė džiaugsmo ir padėkos demonstracijos. Nuotraukoje — joms būdingas plakatas Nuotr. Alf. Laučkos

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Lietuvos prezidento pareiškimas

Ryšium su paskutiniaisiais įvykiais Rusijoje prezidentas Algirdas Brazauskas rugsėjo 22 d. padarė pareiškimą. Lietuva, pasak prezidento, remia Rusijos prezidento B. Jelcino pastangas stabilizuoti politinę padėtį šalyje, išlaikyti reformų kursą ir tikisi, kad jos paspartins Rusijos pažangą modernios ekonomikos ir politinės sistemos kūrimo linkme. Tikiuosi, kalbėjo prezidentas, kad po naujojo parlamento rinkimų Rusija žengs lemiamą žingsnį į demokratinių pasaulio valstybių šeimą.

Bendras pareiškimas

Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų prezidentai Algirdas Brazauskas, Guntis Ulmanis, Lenart Meri, ELTOS pranešimu rugsėjo 22 d. padarė pareiškimą dėl politinės būklės Rusijoje.

— Mes, kaip visi demokratinių šalių vadovai, esame labai susirūpinę besiklostant čiais per pastarąsias 24 valandas įvykiais Rusijoje. Mes nesirengiame kištis į bet kurios šalies vidaus reikalus, tačiau, gyvendami greta ir būdami ištikimi demokratiniams vertybėms, tikimės, kad Rusijos federacijos žmonės sugebės išspręsti iškylusias dabarties problemas taikingu, demokratiniu būdu.

Priėmė Amerikos prezidentas

Lietuvos nuolatinės misijos prie Jungtinių Tautų pranešimu, JAV prezidentas B. Clinton priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentus.

Bendras Amerikos ir Baltijos valstybių prezidentų susitikimas įvyko rugsėjo 27, pirmadienį, 12.30 v.p.p., JAV misijoje prie Jungtinių Tautų.

Po susitikimo JAV ir Baltijos valstybių prezidentai nuvyko į JT generalinio sekretoriaus Boutros Boutros-Ghali rengiamus iškilmingus pietus Niujorke, suvažiavusiems valstybių vadovams.

Tą pačią dieną 9 v.r. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas padarė mandagumo vizitą Niujorko arkivyskupui kardinolui O'Connor. Prezidentą lydėjo išeivijos lietuvių vyskupas P. Baltakis, OFM, ir Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų A. Simutis.

Lietuvos prezidentas Jungtinėje Tautose kalbėjo rugsėjo 28 d.

Premjeras Japonijoje

"Mūsų delegacijos vizitą į Japoniją ir susitikimą su ministru pirmininku M. Hosokava, trukusį dvigubai ilgiau, negu buvo planuota, aš apibū-

dinau kaip vaisingus", pareiškė premjeras A. Šleževičius, ITAR-TASS pranešimu. Derybose didžiausias dėmesys buvo skirtas dvišalio ekonominio ir politinio bendradarbiavimo kryptims. Taipogi buvo svarstomas Baltijos rinkos sudarymo klausimai, sunkumai įgyvendinant ekonomines reformas Lietuvoje.

Faktiškai iki šiol tarp Japonijos ir Lietuvos nėra prekybos. Vienas iš susitikimo tikslų buvo pasitarti dėl finansinės ir techninės pagalbos, kurią Japonija galėtų suteikti Lietuvai.

Šiuo metu jau per Japonijos eksporto ir importo banką Lietuvai suteikta pirmoji 45 mil. dolerių paskola (kreditas). Pasak A. Šleževičiaus, Japonija susidomėjo naujomis rinkomis.

Grįžo į savo tarnybos vietą

ELTOS pranešimu, nesusipratimas Kauno Savanoriškos krašto apsaugos tarnybos kuopose lyg ir baigtas — pasakė šiam įvykiui ištirti komisijos pirm. N. Medvedevas. Komisijos išplatintame pareiškime sakoma, jog grupė Kauno savanorių rugsėjo 22 d. grįžo į nuolatinę tarnybos vietą ir grįžo į ginklus. Pasak komisijos, dar neišspręstos socialinės, buitinės problemos, esamų įstatymų spragos bei įstatymų trūkumas, nepakankama drausmė visose KAM sistemose grandyse. Neišspręstus šių klausimų, rašoma, gali vėl kilti panašūs atsitikimai.

Komisijos narys, seimo tautinio saugumo komiteto pirm. G. Kirkilas jaučiasi kaltas dėl konflikto ir nepaneigė pasklidusios žinios, jog ketina atsišalinti.

Seniai Vilniuje nebuvo tokio džiugaus mitingo kaip 1993 m. rugsėjo 1 d., kai iš Lietuvos ką tik buvo pasitraukusi rusų kariuomenė. Savaimis suprantamos ir šypsenos V. LANDSBERGIO, Č. STANKEVIČIAUS (pirmojo derybų su Rusija vadovo) veiduose Nuotr. Alf. Laučkos

Popiežius Latvijoje

Kaip skelbė Vatikano radijas, Šv. Tėvas Jonas-Paulius II rugsėjo 9 d. iš ryto lankėsi Agluonos Dievo Motinos šventovėje. Aikštėje prieš šventovę atnašavo Mišias. Pavaikare Rygos universitete susitiko su Latvijos kultūros ir mokslo žmonėmis.

Per Mišias Agluonoje popiežius kalbėjo: atvykome šiandien į šią šventovę, kad malda apkabintume nuostabų Dievo planą. Sūnus, amžinasis žodis, vienos prigimtys su Tėvu turėjo tapti pirmagimis visos žmonių giminės tarpe. Kad pats Dievas taptų pirmagimių, būtų pirmasis tarp visų žmonių, jis turėjo būti žmogus, turėjo gimti iš moters. Dievo įsikūnijimas prasideda Marijos Mergelės gimimo diena, kurią mes pamaldžiai minime.

Popiežius savo žodyje minėjo, kad pamaldose su katalikais dalyvauja liuteronai bei stačiatikiai. Jų dalyvavimas, sakė Šv. Tėvas, teikia vilties, kad ekumeninis dialogas bus išvermingai tęsiamas ir duos visiems trokštamą krikščionių vienybės vaisių. Teikia vilties, kad išsipildys Kristaus maldos žodžiai, "kad visi būtų viena".

Rygos universitete, susitikime su akademikais, Šv. Tėvas pasveikino universiteto rektorių Juris Zakis. Popiežius jam įteikė savo kreipimąsi į Latvijos kultūros veikėjus ir pasakė trumpą kalbą latviškai.

Kreipimasis padalytas į šešius skyrius, kuriuose kalbama apie Bažnyčios, visuomenės, politikos, kultūros ir mokslo interesų sąlyčio taškus. Pirmiausia pabrėžiama,

(Nukelta į 2-rą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

Jurmaloje — Latvijos, Estijos ir Lietuvos prezidentų pasitarimas. Čia pasirašytas bendras pareiškimas, ketinama nustatyti Baltijos tarybos statusą, teisinius bei politinius jos darbo pagrindus, aptarti taip pat Baltijos valstybių jungimosi į Europos bendruomenę, prezidentų vizito į JTO generalinį susirinkimą Niujorke ir kt. klausimai.

Į Vilnių atvyko Čekijos užsienio reikalų ministras J. Zieleniec. Jį priėmė A. Brazauskas, Č. Juršėnas. Svečias ir P. Gyls pasirašė Lietuvos ir Čekijos prekybinių ekonominių ryšių bei mokslinio techninio bendradarbiavimo susitarimą. Rengiami didžiausio palankumo prekyboje projektai.

Skiriamuosius raštus prezidentui A. Brazauskui įteikė Graikijos respublikos nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius E. Kalpadakis — teisininkas, dirbęs Graikijos užsienio reikalų ministerijoje, buvęs ambasadoriumi Pietų Arabijoje, Vengrijoje; paskutiniu metu užsienio reikalų ministerijos politinio Europos ir Amerikos žemyno direktorato direktorius. Po dienos skiriamuosius raštus įteikė taip pat Izraelio respublikos ambasadorė Lietuvai Tova Herzl, dirbusi Izraelio užsienio reikalų ministerijoje ir misijoje prie Jungtinių Tautų. Jos rezidencija Ryga.

Maloniai nuteikia per pastaruosius mėnesius Lietuvoje mažėjanti infliacija — pasakė Tarptautinio valiutos fondo (TVF) Baltijos valstybių skyriaus ir Lietuvoje dirbusios TVF misijos vadovas A. Knobl. Jį priėmė prezidentas A. Brazauskas; priėmimo dalyvavo taip pat A. Šleževičius, prezidento vyriausiasis patarėjas R. Rajackas, banko valdytojas R. Visokavičius.

Susitikimu patenkintos Lietuvos ir Rusijos delegacijos. Patvirtinti du susitarimų projektai bei protokolai dėl Rusijos kariuomenės tranzito per Lietuvą.

Valstybinės vėliavos, perrištos gedulo juosta, pažymėjo rugsėjo 23-osios prasmę — 50 žydų genocido metines, 95% Lietuvos žydų žuvimą. Jų gelbėtojams prezidentas A. Brazauskas įteikė Žuvusiųjų gelbėtojų kryžius, o Izraelio ambasadorė T. Herzl — trims su teikė Pasaulio teisulio titulą. Gedulo ir pagarbos renginiai vyko taip pat operos ir baletų teatre, prie Vilniaus sporto rūmų, kur buvo seniausios žydų kapinės sostinėje (čia ilsėjosi ir Gaono palikai), gete, Rūdininkų gatvėje, Paneriuose, kur nužudyta 70 tūkst. žydų.

Šiame numeryje:

Dolerių sodas

Lietuvoje susiduriama su darbštumo problema

Lietuva kitataučių spaudoje

Lenkų, rusų, anglų spauda apie įvykius Lietuvoje

Knygos studentams Kaune

Nedidelė auka — gera parama studijoms

Kur artimo meilė daro stebuklus

Pokalbis su vaikų globėju kun. Viktoru Aukštakalniū

Vertinga užuomazga

Keturiasdešimt metų nuo pirmųjų Lietuvių dienų Hamiltone

Didysis jaunimo auklėtojas

"TŽ" bendradarbis pranešimas iš Čikagos

Išvadinės mintys

Vasaros Lietuviškų studijų savaitė "Dainavoje"

"Nudžiūvusios šakos" žiedai I

Susipažinus su leidiniu "Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990"

G. Gustaitė

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kad mokslas yra tiesos siekimas. Tokioje sampratoje žmogus nusilenkia amžinajai, jo protui neprieinamai Tiesai.

Teisingos ir tikrai demokratiškos visuomenės kūrimas svarbiausias Bažnyčios indėlis yra jos socialinis mokslas. Jis yra tam tikra teologijos dalis. Tai yra krikščioniškos etikos įkvėpta žmogaus, kaip visuomenės nario, pašaukimo nagrinėjimas (analizė).

Šv. Tėvas latvių mokslininkams palinkėjo žengti kartu su K. Bendrija, rasti su ja bendrą kalbą, o Latvijai – kurti laisvę ir taiką.

Atleisti, bet neužmiršti

"Times" žurnalas rugsėjo 20 d. laidoje rašo apie Šv. Tėvo kelionę į Baltijos kraštus. Jis, kaip rašoma, šiuos kraštus norėjo panaudoti kaip platformą atskleisti savo viziją pokomunistiniam pasauliui. Popiežius pabrėžė svarbą atleisti, bet kartu ir neužmiršti komunizmo aukų.

Straipsnio autorius, rašydamas apie Lietuvą, pažymėjo, kad Šv. Tėvas Jonas-Paulius II plačiai šypsojosi, kai pasikeitęs (overhauled) komunistas, Lietuvos prezidentas pirmame susitikime bučiavo popiežiaus ranką (žiedą).

Latvijoje Šv. Tėvas atidžiai su pritarimu klausėsi Latvijos prezidento Guntis Ulmanis, kai šis reikalavo, kad iš Latvijos būtų išvesta 16,000 Rusijos kariuomenė.

Lankėsi Kinijoje

Estijos užsienio reikalų ministras T. Velliste oficialiai aplankė Kiniją. Beįžinę jis kalbėjosi su Kinijos užsienio reikalų ministru Q. Qichen. Buvo paliestas Rusijos kariuomenės išvedimas iš Estijos, kooperavimas Jungtinėse Tautose saugumo ir kultūriniais klausimais. T. Velliste su Kinijos užsienio prekybos ministeriu pasirašė sutarimą dėl investavimo apsaugos.

Estijos ir Rusijos derybos

BNS pranešimu, tarp Estijos ir Rusijos delegacijų rugsėjo 14-15 d.d. Maskvoje įvyko derybos. Rusijos delegacijai vadovavo V. Svirin, o Estijos – gynybos ministras J. Luik. Jokių susitarimų nepasirašyta. V. Svirin pasakė, kad Rusija nesutiksianti mokėti kompensaciją Estijai nuo 1940 m., o tik nuo 1992 metų, kai sovietų armija perėjo Rusijos žinion. Pasak Estijos delegacijos vadovo J. Luik, pasitarimai pasiekė aklavietę, kai rusai pareikalavo, kad estai padėtų statyti namus Rusijos kariuomenės karininkams.

Remia Lietuvos darbo rinką

Milijoną ekiu šiais metais ir po du milijonus 1994-95 metais Lietuvos darbo rinkai sudaryti ir plėtoti paskyrė Europos bendruomenė. Šios lėšos būsimosios panaudotos Lietuvos darbo biržoms kompiuterizuoti, specialistams rengti, suaugusiųs žmones paruošti naujiems darbams. Apie tai pranešė socialinės apsaugos ministeris M. Stankevičius, grįžęs iš Belgijoje rugsėjo 5-12 d.d. vykusio Europos bendrijos programos Baltijos šalims vykdytojų susitikimo.

Susirūpino turizmu

Lietuvos vyriausybė nutarė įsteigti ne pelno siekiančią organizaciją – Lietuvos turizmo fondą. Steigimo darbą pavesta atlikti valstybinei turizmo tarnybai.

Turizmo tarnyba iki šiol dėl įvairių priežasčių ir finansinių kliūčių nepajėgė plėtoti turizmo Lietuvoje. Ji gauna nemažai užsienio bendrovių pasiūlymų teikti finansinę paramą, bet nebuvo galimybių kaupti šias lėšas. Įsteigtas turizmo fondas sudarys galimybę sujungti privačias turizmo bendroves bei lėšas panaudoti bendriems projektams. Tai esąs labai svarbus žingsnis, steigiant vakarietiškos turizmo struktūras.

Iki šiol Lietuvoje leidimo turizmo veiklai nereikėjo. Nuo dabar kiekviena turizmo bendrovė, norėdama gauti leidimą, turės atlikti griežtus reikalavimus. Tai turėtų pagerinti paslaugų kokybę – praneša ELTA.

Paliko dvasinio atsinaujinimo priesaką

"Lietuvos ryte" 1993 m. rugsėjo 14 d. rašoma:

— Popiežius atsakė į pastaruoju metu kai kurių politikų vėl bandomą išpūsti "lenkų klausimą" ir Lietuvos lenkų bandymus iš Lietuvos rytu sąvaldybių bei visuomeninio gyvenimo eliminuoti lietuvius: tik raudonomis tendencijoms stiprėti tepadeda toks dezintegracinis elgesys. Šiuo klausimu popiežius turi radikaliai aiškiai nuomonę.

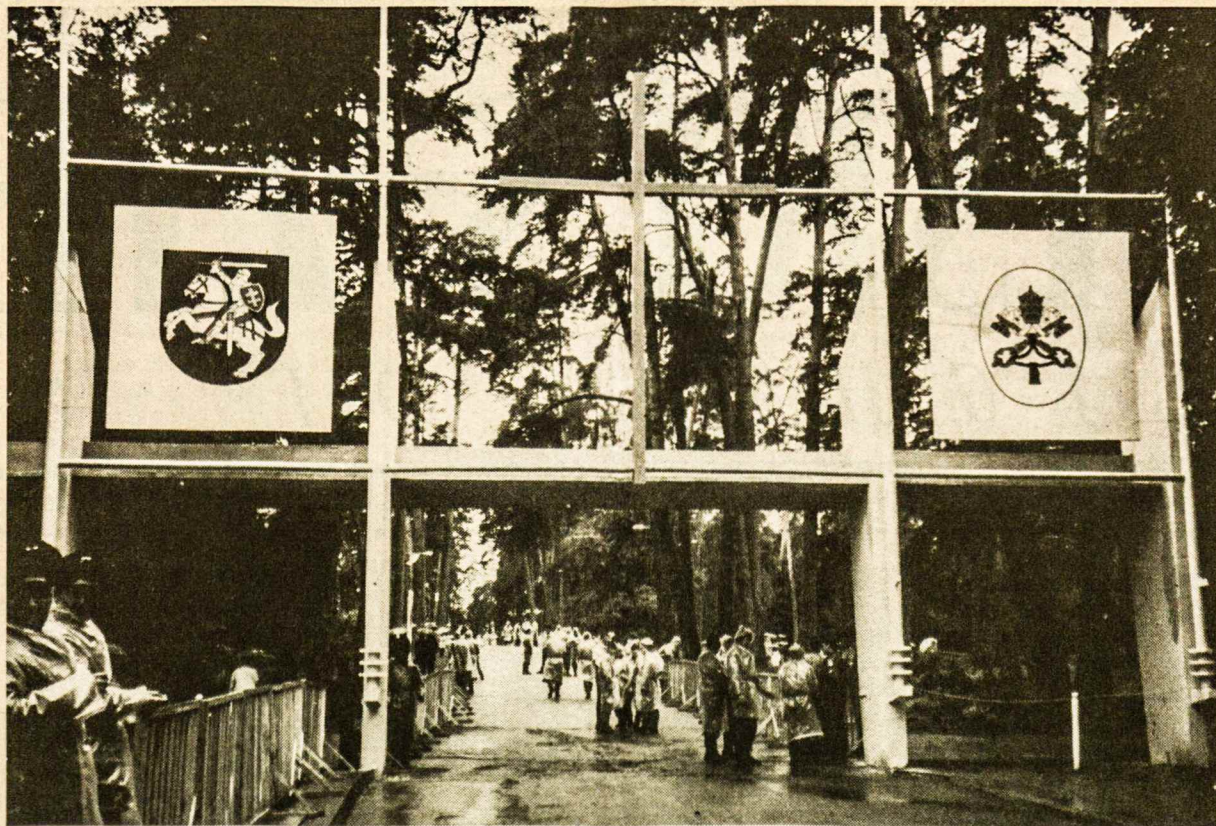
Popiežius paliko mums ir dvasinio atsinaujinimo priesaką. Niekada ir niekas Lietuvos žemėje dar nepademonstravo šitokio atskiros žmogaus vertės supratimo bei pagarbos konkrečiam žmogui. Popiežius atvyko pas kiekvieną ir bendravo su kiekvienu. Kartu jis sakė: būkime dar vertesni. Išvykim iš savęs baimę ir nepasitikėjimą, išleiskime meilę ir tikėjimą. Su jais ateina dvasios branda, nes tikėjimas ir meilė gimdo žinojimą. Tikėjimas ir žinojimas yra Europos kultūros turinys, per jį Lietuva taps tikra Europa.

Gal kada taps. Tuo labiau kad Lietuva išgirdo popiežiaus kreipimąsi, nors, žinoma, aiškintis jį dar labai ilgai.

Nes vos pasilinkėjus sau dvasios atsinaujinimo, ji vėl puolė į politikos purvą. Šįkart, atrodo, ypač klampų: gražiai užmaskuota ir plačiu frontu pradėta LDDP akcija, kurią galima būtų pavadinti nepaklusniųjų išrankiojimu.

J. Andr.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auksa, mėmė ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

VINGIO PARKO VARTAI VILNIUJE, papuosti Lietuvos ir Vatikano simboliais

Nuotr. D. Meliūno

Lietuva kitataučių spaudoje

Šv. Tėvas pas Lietuvos lenkus

Nors popiežiaus lankymosi Lietuvoje originalioje programoje susitikimas su Lietuvos lenkais nebuvo numatytas, tačiau Šv. Dvasios lenkų parapijos klebono Jan Kasikiewicz pastangų dėka toks susitikimas įvyko. Kaip tai jam pavyko padaryti, pasisako jis pats: "Kurier Wilenski" š. m. liepos 29 d. laidojo:

"Mūsų parapijos maldininkų kelionės į Romą, kuri buvo suorganizuota seselės Faustinos Kowalskos beatifikacijos proga (š. m. balandžio mėn.), metu turėjome Šv. Petro aikštėje trumpą susitikimą su Šv. Tėvu. Jam įteikėme mūsų parapijos vardu Jėzaus Gailestingojo paveikslą kopiją ir pakvietimą aplankyti mūsų Šv. Dvasios vardo šventovę, kai jis rugsėjo mėn. lankysis Lietuvoje. Pakvietime paminėjome, kad mūsų šventovėje yra svarbi relikvija, surišta su Dievo Gailestingojo kultu, kitaip sakant Jėzaus Gailestingojo paveikslas, nutapytas prof. E. Kazimierowski'o, kurį jis nutapė pagal palaimintosios seselės Faustinos Kowalskos prašymą ir nurodymus".

Šv. Tėvas šiuo paveikslu susidomėjo ir š. m. gegužės 27 d. į šventovę atvyko popiežiaus saugumo komisija, kurią lydėjo Vilniaus arkiv. A. Bačkis, Vatikano nuncijus J. Garcia ir valdžios atstovai. Ši komisija popiežiaus susitikimą su lenkų visuomenės atstovais, kurių turėtų būti ne daugiau kaip 1000 asmenų, patvirtino. Šis susitikimas įvyko sekmadienį, rugsėjo 5, 19.10 val. Jį aprašo Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š. m. rugsėjo 7 d. laidojo:

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkite šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidiams nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

KROVINIAI Į LIETUVĄ

Laivais ir lėktuvais

Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų

taip pat

automobiliai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.
Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

PRANEŠIMAS

Šių metų rugsėjo mėnesį po sunkios ligos Bethel, CT mirė

NIJOLĖ ŠALKAUSKAITĖ-LIHS.

Palaikai bus laidojami spalio 9, šeštadienį, 11 v.r. Šv. Jono lietuvių kapinėse Missisauogoje.

Nuliūdę –

sesuo Irena Turutienė ir
brolis Kęstutis Šalkauskas

A+ A

STASIUI BUBULIUI

mirus,

žmoną JANINĄ, dukrą DIANĄ, sūnų EDVARDĄ, jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame giliame jų liūdesyje –

G. V. Balčiūnai

S. J. Andruliai

A+ A

VIKTORUI DAILYDEI

mirus,

jo žmoną, sūnus ir dukterį su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

Elena ir Steponas Pusvaškiai

A+ A

VIKTORUI DAILYDEI

mirus,

jo žmoną, dukterį ir sūnus su šeimomis užjaučia ir kartu liūdi –

Vytautas Montvilas

A+ A

agronomui VIKTORUI DAILYDEI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną ELENĄ, dukrą JÜRATĘ, sūnus – kpt. KASTYTĮ ir dr. ARŪNĄ su šeimomis bei visus artimuosius giliai užjaučiame –

Toronto "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai

PADĖKA

MŪSŲ MYLIMAI MAMAI IR UOŠVEI

A+ A

MICHALINAI DAUSIENEI

1993 m. liepos 18 d. iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Staškui už maldas laidotuvių namuose, atnašautas Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą, Tėvams pranciškonams už lankymą ligoinėje, ypač kun. L. Januškaitį, OFM, už paskutinį patarnavimą.

Gili padėka karsto nešėjams palydėjusiems velionę į jos paskutinę kelionės vietą, giminiams Lietuvoje už užrašytas Mišias Vytauto Didžiojo šventovėje Kaune ir suruoštą prisiminimo vakarą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už dalyvavimą maldose koplyčioje, laidotuvių apeigose, šventovėje ir kapinėse, už gausias Mišių aukas, gražias gėles ir aukas "Tėviškės žiburiams", "Dirvai", Lietuvos vaikų vilties komitetui, už nuoširdžias užuojautas, pareikštas žodžiu, raštu ir spaudoje.

Labai ačiū L. Marcinkutei už giesmės šventovėje, B. Stanulienei už pietų paruošimą, bei ponios už skanias pyragus.

Giliame liūdesyje dar kartą reiškiamė nuoširdžiausią padėką visiems –

duktė Aldona ir Mečys Empakeriai

PADĖKA

A+ A

JONAS DAMBRAUSKAS

mirė 1993 m. birželio 14 d.

Dėkojame kun. A. Žilinskui už maldas, už patarnavimą dr. B. Sevitto, dr. N. Epstein, Paul Bartech. Nuoširdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams, kun. J. Staškui, kun. R. Ramašauskui iš Lietuvos už maldas koplyčioje, kebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už gedulines Mišias, už laidojimo apeigas kapinėse, D. Radtkai už jautrų giedojimą, karsto nešėjams – Don Maciver, Algii Baresnevičiui, Beniu Jackui, J. Kuchalskiui, Ian Maciver, Andriui Burnes, V. Gudačiui.

Dėkojame "Metro-Members 22 Division", giminiams, draugams, kaimynams, bičiuliams ir visiems už maldas, aukas, gėles, už skausmo valandoje pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu palydint velionį į amžiną ramybę. Ačiū ponios už pyragus, J. Gurklienei už pusryčių paruošimą.

Liūdi – žmona Marija, dukros – Rita, Kristina ir žentas Donald

Mes mylėsime tave amžinai seneli –

tavo vaikaičiai Ian, Andrius, Lukas, Daina

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

PERL CHATEL 2180 Hurontario St. 379-7448

RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 2550 Bay St. W. 747-3153

Turner & Porter

TURNER & PORTER

Knygos studentams Kaune

Nedidelė auka – gera parama studijoms
Vytauto Didžiojo universitete

J. V. DANYS

1990 m. pavasarį Montrealyje keliolika asmenų sudarė Vytauto Didžiojo universiteto Kaune bičiulių grupę. Iniciatoriui dr. Mildai Danytei 1990 m. rudenį išvažiavusiai į Lietuvą dėstyti anglų kalbos ir literatūros VD universitete, grupės veikla nepajudėjo.

VDU pradėjo veikti 1989 m. Kasmet buvo pridedama po vieną aukštesnį universiteto kursą ir 1992 m. rudenį jau veikė ketvirtas, paskutinis universitetinis kursas. Tame kurse jau dėstoma daug anglų ir kitų kalbų literatūros dalykų. Universitetas augo, bet jo finansinė būklė sunkėjo. Ekonominė būklė krašte sunkėjo, valstybės skiriamų lėšų vertė dėl infliacijos mažėjo. Universitetui trūko ir "talonų" ir "tvirtos" valiutos – dolerių.

Studentams reikia skaityti literatūros veikalus, bet jų VDU biblioteka neturėjo, nes universitetas neturėjo valiutos bei iš viso pinigų jų nupirkti užsieniuose. Juo labiau tai buvo neįmanoma studentams. Dr. M. Danytės sumanymu, išspausdinti nedidelis egzempliorių skaičius literatūrinės antologijos. Tai rinkinys ištraukų iš pasaulinio masto literatūros veikalų, kurios padėtų studentams jų studijoms. Bet... pasirodė, kad reikia dolerių.

Kaune jau yra keletas fotokopijavimo metodais dirbančių spaustuvių su užsienine aparatura. Bet spaustuvioms reikėjo dolerių. Mat jos už chemikalus

ir atsargines aparatūros dalis turi mokėti doleriais. Nors darbas ir popierius (mums iš šitos pusės Atlanto žiūrint talonais) buvo visai nebrangus. Keletas VDU bičiulių sudėjo 300 JAV dolerių ir skubiai pasiuntė.

Štai ištraukos iš VDU bibliotekos vedėjos R. Macikienės laiško:

"Nuoširdžiai dėkojame Jums už didelę materialinę pagalbą VDU bibliotekai..., kurią perdavė prof. M. Danytė... Ši parama ypač reikalinga šiandien, kai ekonominiai sunkumai didėja..., ypač sunkiai gyvena valstybės finansuojamos įstaigos. Už šiuos 300 JAV dolerių mes įsigijome 533 įvairių užsienio kalbų vadovėlius. Tad didelė parama mūsų studentams ir dėstytojams. Už jūsų surinktas lėšas nupirkus leidinius paženklinome šiuo ženkle, kurį įdedu į voką".

Šių konspektinių vadovėlių paruošimą spaudai be atlyginimo atliko patys VDU profesoriai. Bet pasinaudojant esamomis finansinėmis sąlygomis nedidelė dolerių suma padėjo įsigyti nemažai priemonių studijuojantiems.

Rudens semestrai buvo pasiūstą 70 anglų klasikų romanų, kurie pravers studijuojantiems. Dauguma jų buvo supirkti naudotų knygų knygynuose prie universitetų, tuo žymiai sumažinant išlaidas. VDU bičiulių grupės rėmėjai (adresas 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8) numato panašų rinkinį studijoms, pagal anglų literatūros katedros rekomendacijas, pasiūsti ir ateinančiam semestrai.

SVĖDASŲ DVARO RŪMAI – kaip jie atrodė seniau (viršų) ir kas iš jų beliko dabar (apačio)

Svėdasų dvaro likimas

Šio dvaro savininkai XVIII šimtmečio pradžioje ir IX šimtmečio pabaigoje buvo italų kilmės dvarininkai – grafai Mariconi (Mariconi). Prie Svėdasų (Beragio) ežero jie pastatydino ištaigingus rūmus. Juos projektavo užsienio architektai. Buvo užveistas nepaprasto grožio angliško tipo parkas ir iškasti tvenkiniai. Dvaro rūmų bokštas priminė riterių pilį, kuriame buvo sukaupta daug meno vertybių.

Vėliau keitėsi dvaro šeimininkai, bet rūmai ir visas dvaras buvo rūpestingai prižiūrimi. Paskutiniiais dvaro šeimininkais nepriklausomoje Lietuvoje tapo ūkininkai – Kazimieras ir Emilija Juodviršiai bei jų šeima. Atėjo sovietinė okupacija, Emilija ir keturi maži vaikai buvo

ištremti Sibiran. Žmonos raginamas, per pirmąjį išvežimą Kazimieras Juodviršis su vyriausiu sūnumi Kostu pasislėpė.

Dvaro rūmuose pradėjo šeimininkauti buvę samdiniai. Niekas nesaugojo meno turtų. Krošnyje atsidūrė knygos, paveikslai ir namų apyvokos reikmenys. Masiškai pradėjo kirsti parko medžius. Nežinia kur dingo baldai, nes liaudies turtas – visų. Jei visų, tai niekieno.

Per ilgąjį 50 metų sovietmetį iš parko tapo bruzgynas, šiukšlių supylimo vieta. Buvusių tvenkinių vietoje teliko dvokiančių balų žymės. Pačius rūmus nugyveno Svėdasų kolūkiečio šeimininkai. Viskas buvo plėšiama, draskoma ir naikinama. Iš dvaro rūmų teliko tik griuvėsiai.

Kaip jau buvo užsiminta, Emilija Juodviršienė per pirmąjį

Reikalauja daugiau palankumo išeivijai

Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdybos pareiškimas dėl Lietuvos vyriausybės pažeidinėjamų užsienio lietuvių teisių ir teisėtų interesų

Lietuvos respublikos pilietybės įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, kad visiems lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse, išsaugoma teisė į Lietuvos pilietybę. Kiekvienam pageidaujantiems lietuviui, kuris yra kitos valstybės pilietis, Lietuvos valdžia privalo išduoti dokumentą, patvirtinantį jo teisę į Lietuvos pilietybę. Tame pačiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad lietuviui gali atvykti į Lietuvą kartu su savo šeimos nariais, nepriklausomai nuo jų pilietybės, be Lietuvos vizų ir gyventi Lietuvoje, o Lietuvos imigracijos įstatymai jiems neturi būti taikomi.

Tačiau Lietuvos vyriausybė šią įstatymo normą šiurkščiai pažeidžia, reikalaujama vizų iš atvykstančiųjų į Lietuvą užsienio lietuvių ir net ima mokėti už vizos išdavimą. Tokiu būdu apsunkinamas tautiečių bendravimas su Lietuva ir imami neteisėti mokesčiai. Daugelis tautiečių iš užsienio nuolat teikia įvairiausių pagalbą ir labdarą. Todėl pats reikalavimas apmokėti vizą yra ne tik neteisėtas, bet ir užgaulus. Beje, kai iš užsienio lietuvių reikalaujama mokėti už vizas, Rusijos piliečiai į Lietuvą įsileidžiami be jokių vizų.

Lietuvos respublikos konstitucijos 32 straipsnis skelbia, kad kiekvienas lietuvis gali grįžti

trėmimą su keturiais mažais vaikais – Terese, Zenonu, Aloyzu ir Alfonsu buvo išvežti į Sibirą. Grįžus sovietams antrą kartą į Lietuvą, sūnus Kostas pasitraukė į Vakarus ir dabar gyvena Kanadoje, Oakvillės mieste, netoli Toronto. Tėvas liko Lietuvoje.

Kiti šeimos nariai, po karo grįžę į Lietuvą, vėl buvo ištremti, išgyveno siaubo dienas. Galiausiai po kurio laiko visi grįžo Lietuvon. Tėvas Kazimieras čia mirė 1960 m., jauniausi broliai – Aloyzas ir Alfonsas, pakirsti širdies smūgių – 1977 m., motina Emilija – 1979 m. Teresė ir Zenonas dar ir dabar gyvena Lietuvoje. A.

į Lietuvą ir laisvai apsigyventi Lietuvoje. Konstitucija nenumato jokių sąlygų pasinaudoti šia teise. Vyriausybės 1993 m. gegužės 6 d. nutarimu yra nepagrįstai apsunkinta Lietuvos piliečių grįžimo iš užsienio ir nuolatinio apsigyvenimo Lietuvoje procedūra. Kad grįžtantys iš kitų šalių gyventi į Lietuvos respubliką lietuviai būtų įregistruoti nuolatiniais Lietuvos gyventojais, vyriausybės nutarimu, jie privalo pateikti dokumentą, patvirtinantį jų išvykimą iš kitos šalies, dokumentą apie Lietuvoje įsigytą ar išsiuomotą gyvenamąją patalpą, įrodyti, kad jie turi lėšų pragyvenimui. Seimas savo 1993 m. birželio 8 d. nutarimu papildomai nustatė, kad sugrįžęs asmuo, dokumentais įrodęs šias sąlygas, tik po metų bus pripažintas nuolatinio Lietuvos gyventoju, praėjęs migracijos tarnybos patikrinimą ir pastarajai įsitikinus, kad minimas asmuo iš tiesų nuolat gyvena Lietuvoje, moka mokesčius ir t.t.

Galima padaryti tik vieną išvadą, kad grįžtantys lietuviai vyriausybės traktuojami kaip imigrantai.

Neseniai vyriausybės priimtas nutarimas apdėti muito mokesčiais užsienio lietuvių teikiamą (atvežamą, perduodamą per kitus asmenis ar siunčiamą paštu) šiuo sunkiu metu taip reikalingą įvairią paramą savo giminėms ir artimiesiems kelia pagrįstą pasipiktinimą. Vyriausybė neturi jokios moralinės nei juridinės teisės pasisavinti tautiečių skiriamos dalies paramos artimiesiems Lietuvoje, dėl kurios jiems tenka apriboti būtiniausius savo pačių poreikius.

Pažymėtina, kad šie sprendimai buvo priimti tuoj po ministro pirmininko A. Šleževičiaus susitikimo su Amerikos lietuvių bendruomenės atstovais, kuriame siekta geresnio išeivijos ir Lietuvos gyventojų supratimo.

LKDP valdyba protestuoja prieš šiuos vyriausybės nutarimus, reikalauja juos nedelsiant panaikinti. Būtų gražu, kad vyriausybė atsiųstų visus lietuvius ir jų šeimų narius, iš kurių neteisėtai buvo reikalauta atvykimo vizų, ir grąžintų paimtą vizos mokestį.

Vilnius, 1993 m. rugsėjo 15 d.

DOVANA IR PARAMA ARTIMIESIEMS LIETUVOJE

VAISTAI – pristatome įvairių rūšių Vakarų Europoje gaminamus vaistus. (Jei žinomas vaistų pavadinimas – receptai nereikalingi).

MAISTAS – siuntins no. 11. Praktiškas ir įvairus:

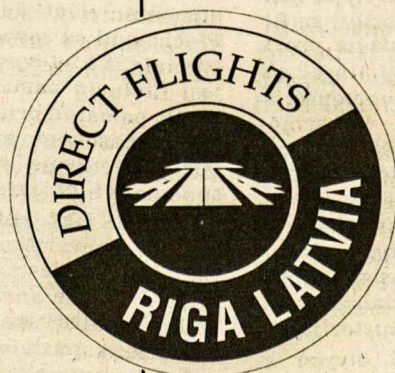
2 litrai valgomosios alyvos, 2 sv ryžių, 2 sv makaronų, 1 stiklinė tirpstančios kavos, 4 sv cukraus, 1 sv sūrio, 1 dėž. saldinių, 1 dėž. biskvitų, 2 sv pupelių kavos, 2 sv geriausios dešros arba salami, 4 dėž. konservuotos mėsos. Siuntinio kaina – \$140.

DRABUŽIAI – puikus vyriškas arba moteriškas nertinis, palaidinukė arba vyriški išeiginiai marškiniai, specialiai suknelė medžiaga, vyriškas arba moteriškas sportinis kostiumas. Siuntinio kaina – \$270.

PARDUODAME – OPTIMA (elektronines) rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu. Su pristatymo išlaidom – \$300. Rašomoji juostelė (cartridge) – \$8. Klaidų atitaisyti juostelės (5) – \$18.

Pervedame palikimus į Lietuvą arba į kitus kraštus pageldajama valiuta bei atliekame finansines ir bankines operacijas.

Z. Juras & V. Juras / Baltic Stores & Co.,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, ENGLAND
Tel. 081 460 2592 FAX 081 318 7643

Pigios Kelionės į Baltijos Kraštus

TAUPLYK LAIKĄ ... Su vieninteliu tiesioginiu skrydžiu nuo New Yorko Kennedy Airport iki Rigos Latvijoje. American Trans Air yra greičiausias kelias į Baltijos kraštus.

TAUPLYK PINIGUS ... Palygink ir tauptyk su American Trans Air. Todėl kad Jūs nusipelnėt gerą patarnavimą, ir pigiausią kainą!

TAUPLYK NEPATOGUMUS ... Su American Trans Air patarnavimais į Baltijos kraštus nėra jokio rūpesčio ar suspėsit į sekantį lėktuvą nes čia yra tiesioginis skrydis. NĖRA persėdimų. NĖRA laiko gaišimo. NĖRA bėdų!

Riga, Latvija	Skrydžio kaina
Spalio 1 iki spalio 31	US \$405
Lapkričio 1 iki gruodžio 31	US \$340

Ar Jūs skrendat darbo reikalais, ar pasimatyti su artimaisiais, Jūs norit ten nukeliauti ko greičiau. Nenorit persėsti, ar išleisti daug pinigų. American Trans Air's Tiesioginė Kelionė iš New Yorko iki Baltijos kraštų yra patogi, pigi ir paprasta. Argi ne taip Jūs visada ir norėjot keliauti? Paskambinkit American Trans Air arba savo Kelionių Agentui šiandien!

AMERICAN TRANS AIR

Užtikrinti keliones skambinkite 1-800-382-5892
arba savo kelionių agentui.

\$
340
nuo

Kelionė į vieną pusę
perkant ten ir atgal

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietus reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lektuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis. Muitas ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, ir \$1,45 agrikultūrai.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ANYKŠČIŲ "BLYKSNIS"

"Blyksnio" savaitraštį Anykščiuose pradėjo leisti uždara akcinė bendrovė "Marčiupys", vadovaujama Anykščių savivaldybės radijo laidų red. Ritos Vaitonienės. Ją ir leidėjos finansuoja remia vietinio klubo verslininkai. Anykščių rajonui jau buvo leidžiama dukart per savaitę pasirodanti "Anykšta". Kartą per mėnesį anykštėnais aplankydavo ir sąjūdininkų "Žiburyš".

NAUJIEJI MOKSLO METAI

Naujuosius 1993-94 mokslo metus rugsėjo 1 d. Lietuvoje pradėjo pusė milijono moksleivių ir 40.000 mokytojų. Duris švietimo darbui atvėrė 2.140 mokyklų. Žurnalistus su mokyklų problemomis specialioji konferencija supažindino ministeris pirm. Adolfas Šleževičius ir kultūros bei švietimo ministeris Dainius Trinkūnas. Brandos atestatus šiemet gavo 21.000 egzaminus išlaikiusių abiturientų. Aukso medaliai įteikti 1,2% abiturientų, sidabro — 10,5%. Palyginus su ankstesniaisiais metais, nepažangių moksleivių skaičius padidėjo. Dėl blogo mokymosi 4% abiturientų nebuvo leista laikyti egzaminų, o kiti 5% abiturientų egzaminų neišlaikė. Pavasarį mokytojai buvo pradėję streikus, reikalaujančius aukštesnio atlyginimo. Dabar aukštojo išsilavinimo neturintiems mokytojams su ketverių metų stažu mokama nuo 97 iki 148 litų per mėnesį. Aukštesnės kategorijos mokytojų mėnesinis uždarbis svyruoja nuo 136 iki 195 litų. Gimnazijų arba gimnazijos klasių mokytojai gauna 20% prieđą. Gerokai padidinti mokyklų vadovų atlyginimai.

NAUJI ŠVIETIMO PLANAI

Ministerio pirm. A. Šleževičiaus spaudos konferencijoje tartą žodį cituoja "Lietuvos ryto" atstovė Daiva Rinkevičiūtė. Jos pateiktais duomenimis, A. Šleževičius žurnalistams pasakojo: "... Pradedami naujuosius 1993-1994 mokslo metus, suformuluavome pagrindinius kokybiškai naujos mokyklos prioritetus. Buvo sukurti nauji mokyklos planai. Šiemet moksleiviai galės rinktis A arba B lygio klases. B lygio klasėse bus sutelkti baziniai, o A — aukštesnio lygio disciplinos pagrindai. Taip tobulinama vaikų sugebėjimų atskleidimo sistema. Šiemet bus pateikta daugiau pasirinktinių dalykų, mokytojai ir mokiniai galės reguliuoti valandų skaičių. Didės mokytojų laisvė, tikimės, skatins jų kūrybiškumą. Jiems talkins 117 naujai išleistų vadovėlių. Už juos dėkojame Atviros Lietuvos fondui, paremusiam mus pinigais. Kartu su fondu kuriame grandiozinę programą 'Švietimas Lietuvos ateitį'. Šiemet tęsime audringos reakcijos sulaukusią mokytojų atestaciją. Galui pasidžiaugti, kad pedagogai apsibranta su mintimi, jog reikia tobulėti ir nuolat kelti su didesnius profesinius reikalavimus. Šiandien Lietuvoje yra 95 mokytojai-ekspertai, 649 metodininkai ir 102 vyresnieji mokytojai. Spalio 1 d.

pradedame masinę atestaciją vyresniojo mokytojo kvalifikacijai gauti, o nuo 1994 m. sausio 1 d. egzaminuosime mokyklų vadovus. Šie dalykai privertė žmones atidžiau peržvelgti vadovėlius, metodinę ir papildomą literatūrą. Be to, šiandien gyvenam konkurencijos laikais. Atestacija nėra būtinas dalykas, tačiau jei mokytojas ramiai jausis be jos kelerius metus, tai jį pradės spausti jaunesni ir geresni specialistai".

STUDENTIŠKA VAKARONĖ

Naujuosius mokslo metus studentiška vakaronė savo sename kiemelyje pradėjo ir Vilniaus universitetas. Dėstytojus ir studentus pasveikino rektorius dr. Rolandas Pavilionis, primindamas, kad ši institucija Lietuvai šviečia jau penktą šimtmetį, atsinaujiandama jaunomis jos studentų kartomis. Rugsėjo 1 d. rytą šventė prieš pirmąsias paskaitas buvo tęsiama atskirose universiteto fakultetuose. Pagrindinis dėmesys teko pirmakursiams, kurių Vilniaus universitetas susilaukė daugiau kaip tūkstančio. Ekonomikos fakulteto auditorijai duris pirmą kartą atidarė 152 pirmakursiai. Buvo priimti beveik visi, norintys studijuoti chemiją ir fiziką. Daug studentų norėjo įsigyti naują politologijos specialybę, bet buvo priimtas tik dešimtadalys norinčiųjų. Šiais mokslo metais Vilniaus universitetas pradėjo ruošti archeologus ir lenkų filologus. Universitetan įsijungė ir beveik 300 laisvųjų klausytojų, turėsiančių mokėti 150 litų mokslapiginis. Su įvedamomis reformomis supažindino informacinė knygelė "Pirmo kurso studijų programa". Reformų pagrindas yra dviejų pakopų — bakaluro ir magistro studijos, sudarytos iš alternatyvių privalomų ir laisvai pasirenkamų dalykų. Įvedami ir "kreditai". Jų studentui reikės surinkti 20 per semestrą.

VIDURINĖ GUDŲ MOKYKLA

Rugsėjo 1 d. pirmuosius mokslo metus Vilniuje pradėjo vidurinės gūdų mokykla, įsikūrusi XVII-sios vidurinės mokyklos patalpose Žvėryne. Ja bus stenjamasi atgaivinti priekškar laikotarpį Vilnių veikusias gūdų gimnazijos tradicijas. Problema sudaro nedidelis mokinių skaičius — vos pora šimtų. Šešias gūdų bendrijas jungiančios koordinacinės tarybos pirm. Valentino Stecho nuomone šiai mokyklai reikia bendrabučio. Tada savo vaikus mokytiš gimtąja kalba galėtų atsijusi ir ne Vilniuje gyvenantys Lietuvos gūdai. Paskutinieji statistikos duomenys liudija, kad gūdai sudaro apie 1,7% Lietuvos gyventojų. Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje savo vidurines mokyklas jau turi žydai ir vokiečiai. Mokslo metus pradėdanti Lietuvos gūdų vidurinė mokyklą aplankė Vilnių viešėjusi Gudijos užsienio reikalų ministerio Piotro Kravčėnos gūdų vadovaujama delegacija. Gudijos švietimo ministeris Viktoras Gaisionokas mokyklos bibliotekai atvežė gūdškai "kalbantį" kompiuterį. V. Kst.

Hamiltono vasaros dienos stovyklos "Gintaras" dalyviai prie Aušros Vartų šventovės po Mišių

Hamilton, Ontario

VYSK. M. VALANČIAUS mokykla pradėjo mokslo metus rugsėjo 25 d. Vaikai yra priimami nuo 4 m. amžiaus. Pamokos vyksta šeštadieniais šv. Juozapo pradinės mokyklos patalpose (Locke ir Herkimer g-se) 9.30 v.r. — 12.30 v.p.p.

LITUANISTINIAI KURSAI prasidėjo rugsėjo 14 d. Šv. Marijos gimnazijos patalpose, pamokos vyksta nuo 5 v.p.p. — 8 v.v.

VASAROS DIENOS STOVYKLA "GINTARAS" Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos tęsinys, sėkmingai baigė savo stovyklines dienas liepos 30 d. Šiai stovyklai vadovavo Ona Stanevičiūtė su talkininkais — Ievute Godelyte, Martynu Grigėnu ir Matu Stanavičium. Dalyvavo 33 vaikai nuo 4 iki 10 m. amžiaus. O.S.

PRISIMINDAMI MIRUSIUS, nuoširdžiai užjaušdami artimuosius, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukko: a.a. Teklės Vizgirdienės atminimui \$20 — B. Antanaitienė; a.a. Marytės Vegetaitės atminimui: \$20 — G. Agurkienė, El. K. Gudinskai, M. A. Pusdešriai; \$10 — V. M. Šniulio, F. Venckevičienė; a.a. Adolfo Matulio atminimui: \$20 — A. K. Žilvyčiai; \$15 — D. M. Jonikiai. G.

PRISIMINDAMI a.a. ADOLFĄ MATULIŪNĄ, Kanados lietuvių fondui aukojo: \$50 — žmona Salme Matulienė; \$40 — A. D. Jankūnai; \$25 — Hamiltono lietuvių pensininkų klubas, J. E. Bajoraičiai, Ald. Alf. Erstikačiai; \$20 — P. V. Šidlauskai, Ig. Varnas, Marija Guja, A. Dudonis, V. J. Svilai; \$10 — P. M. Šiuliai.

KLF už aukas dėkoja.

RYMAS BAGDONAS, baigęs tarnybą Dofasco plieno įmonės inžinerijos skyriuje, yra paskirtas anglų kalbos vertėju Ontario provincijos teismams. Taipgi vokiečių ir anglų kalbų vertėju dirba Kanados federacinės valdžios įstaigose. Tos rūšies patarnavimus atlieka ir privatiems asmenims. Inf.

Ottawa, Ontario

PAMALDOS lietuviams visuomet vyksta kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, išskyrus gruodžio mėn. (tuomet pamaldos laikomos sekmadienį prieš Kalėdas). Vieta — St. Hyacinth šventovė, 201 LeBreton St., Ottawa, Ont. Laikas — 13.45 val.

VESTUVĖS, š.m. liepos 13 d. Vida Balsevičiūtė, dukra mūsų Otavos LB-nės pirmininkės Sofijos Balsevičienės, susituokė su Jurgiu Kairiu iš Toronto. Sutauktuvių apeigas atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas, asistuojamas vietos klebono R. Maurice. Įdomu buvo išgirsti kunigo pamokslą, kad jis yra jaunąją pakrikštijęs, dar kaip kūdikį, toje pačioje šventovėje. Jaunųjų palydoje pirmasis pabrolis buvo Morkus Sungaila ir pirmoji pamergė — Julija Mitalaitė.

PARŪPINAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apytinkių lietuviams, pagaminami maistą laidotuviams, sutvarkome gerimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont., Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vestuvinė puota įvyko labai gražioje vietovėje "Orchard View Country" klube, Greeley, Ont., netoli Otavos. Svečių prisirinko per 200 iš įvairiausių Kanados ir JAV vietovių. Jaunosios tėvelio brolis atvyko net iš Panamos. Didžiausia dalis dalyvių buvo jaunimas, nes jaunoji Vida reiškėsi labai aktyviai lietuviškoje veikloje: ji buvo "Ramunėlių" okteto dainininkė, šešt. mokyklos mokytoja ir dabar dar šoka "Vingio" tautinių šokių grupėje.

Vaišių metu visą programą puikiai tvarkė jaunosios brolis Jonas Balsevičius, pademonstruodamas savo sugebėjimus iškalboje bei dainoje lietuvių ir anglų kalbomis. Muzikantas iš Lietuvos Algimantas Stulgys žavėjo visus klausytojus nuostabių grojimų smuiku ir akordeonu. Buvusi "Ramunėlių" vadovė Rūta Kličiūtė su jaunimo grupe išpuilingai pademonstravo savo aprangą, kalbomis, šokiais ir dainomis senovės lietuvių vestuvinius papročius. Kalbėtojų su gražiausiais linkėjimais buvo labai daug. Visų nuotaika buvo labai pakili. Tai buvo bene vienos šauniasių vestuvių Kanados sostinėje. Jaunieji apsigyveno Toronte ir dirba savo profesijose: Jurgis — inžinierius, Vida — lėktuvų patarnautoja.

VYTAUTAS ČUPLINSKAS, uždarus KLB-ei savo įstaigą Otavoj, sugrįžo į Torontą. Jam išleistuvės buvo suruoštos rugpjūčio 21 d. Otavos LB-ės pirm. S. Balsevičienės namuose. Susirinko gana didelis būrys vietos lietuvių. Žurnaliste E. Šimanskienė, kuri dirba CHOT televizijos stotyje, atsiėmė ir tos stoties reporterį su filmavimo aparatu. Tai pačia proga buvo taip pat džiaugsmingai atšvęsta ir Rusijos kariuomenės išvedimas iš Lietuvos. Vakarinės laidos žiniose visos iškilmės buvo parodytos televizijoje. Otavos lietuviškai labai apgailestauja Vyt. Čuplinski išvykima. Jis atliko nepaprastai didelį darbą, palaikydamas glaudžius ryšius su federacinio parlamento nariais ir ypač su užsienio reikalų ministrija.

IRUTĖ ŠILININĖ atvyko iš Lietuvos aplankyti savo pusbrolo Vytauto Balsevičiaus šeimos. Ji yra istorikė ir heraldikos instituto skyriaus vedėja. Rugsėjo 12, sekmadienį, jau buvo surengtas susipažinimo vakaras su Otavos lietuviams p.p. Balsevičių namuose. Vaišių stalą palaimino kun. dr. V. Skilandžiūnas. Viešnia, kuri su savo vyru Rimtautu, režisierium-filmuotoju, turėjo progos pamatyti Popiežių Lietuvoje iš labai arti, pasidalino savo įspūdžiais su visais susirinkusiais vakaronėje.

sėjo 12, sekmadienį, jau buvo surengtas susipažinimo vakaras su Otavos lietuviams p.p. Balsevičių namuose. Vaišių stalą palaimino kun. dr. V. Skilandžiūnas. Viešnia, kuri su savo vyru Rimtautu, režisierium-filmuotoju, turėjo progos pamatyti Popiežių Lietuvoje iš labai arti, pasidalino savo įspūdžiais su visais susirinkusiais vakaronėje.

KUN. dr. V. SKILANDŽIŪNAS priimtas nariu į Otavos Gilbert K. Chesterton Society. Buvo taip: vieno anglų kalba pasakymo pamokslu metu kunigas papcitavo keletą minčių iš Chesterton'o kūrų, bos kai kurių tikėjimo tiesų parodynimui. Klausytojų tarpe buvęs vienas to draugijos narys po pamokslu pakvietė kunigą įsijungti į jų eiles. Tai buvo ypatingas atsitiktinumas. Š.m. birželio 15 d. susirinkime pagrindinis kalbėtojas buvo Aiden Mackey iš Bedford, Anglijos, kur jis yra G.K. Chesterton'o studijų centro direktorius. Sužinojęs, kad čia yra lietuvis kunigas, tuoj priešo pasikalbėti. Pokalbio metu jis pasakė, kad iš Lietuvos valdžios gavęs leidimą tokių studijų centrą atidaryti Vilniuje, kadangi šiuo metu visur yra labai didelis susidomėjimas Chesterton'o asmeniu bei jo kūryba. Chesterton (1936) po Šv. Augustino (1430) ir kard. Newman'o (1890) yra vienas iš garsiausių šio šimtmečio konvertitų Katalikų Bendrijos. Kor.

Edmonton, Alta.

LIETUVIŲ NAMŲ KOPLYČIOJE rugsėjo 12 d. pamaldose dalyvavo iš Hinton, Alta., atvykę buvę edmontoniečiai Jonas ir Gerda Plekaičiai su savo giminačiais — svečiais iš Lietuvos. Svečiai gerėjosi lietuvių namais bei jų tvarką. Po pamaldų prie kavutės trumpai papasakojo apie dabartinę būklę Lietuvoje bei išgyventus sunkumus Sibiro tremtyje.

IDOMUS BEI ORIGINALUS POBŪVIS — baviško stiliaus festivalis (Oktoberfest) rengiamas lietuvių namuose spalio 23 d., vakare. Bus bendra vakarienis su desrėmis bei kopūstais ir alumi. Pasilinksminimui — akordeono muzika. Kviečiami visi iš arti ar toli šioje vakaronėje gausiai dalyvausti. Dobilas

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"
Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Irgiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas.
Skambinti Alvydai tel. 848-9628

AMBER BEECH Inc. ATLIEKAM NAMŲ REMONTUS ir ATNAUJINIMUS virtuvės, vonias, rūšių įrengimus, langus, duris plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS AL MARGIS TORONTO-WASAGA BEACH (416) 656-4149

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%
santapas 2.25%
kasd.pal.taupymo s-ta 1.75%
90 dienų indėlius 4%
1 m. term. indėlius 5%
1 m. term.ind.mėn.pal. 4.50%
3 m. term.indėlius 5.25%
5 m. term. indėlius 6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.75%
RRSP ir RRIF 1 m. 5%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 5.25%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 6.25%
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 7%
nekiln.turto pask. 3 m. 8.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV karine atstove Vilniaus ambasadoje buvo paskirta aviacijos pulkininkė Tiiu Kera. Šioms diplomatinėms pareigoms Vilniuje ji paskirta dvejiems metams. Plk. R. Kera yra estų kilmės, ištekėjusi už amerikiečio advokato Normano Wolfo. Vilniui jiedu išskrido liepos 16 d., metus laiko mokėsi lietuvių kalbos JAV valstybės departamento užsienio tarnybos institute. Buvęs JAV karo laivyno karininkas Leonardas Sadauskas estų kilmės pulkininkei Tiiu Kera įteikė Bostonė anglų kalba išleistą enciklopediją "Encyclopedia Lituanica".

Dalia ir Ričardas Sokai su artimesniais bičiuliais paminėjo savo vedybų dešimties metų sukaktį. Jiedu yra atvykę iš Lietuvos ir įsikūrę Čikagoje. Kvalifikuotas muz. Ričardas Sokas jau dirba vargonininku Šv. M. Marijos gimimo parapijoje, yra Čikagos lietuvių operos chormeisteris, turi estradinės muzikos orkestrėlį. Dalia Sokienė — gera deklamatorė. Jiedu augina sūnų Donatą, jau pradėjusį lankyti mokyklą. Muz. R. Sokas, baigęs studijas Lietuvos konservatorijoje, dabar jau turi Kalifornijos universiteto bakalaurio diplomą, leidžiantį muziką dėstyti JAV mokyklose.

Hot Springs lietuviai Arkansaso valstijoje neteko vėžiu 1993 m. liepos 31 d. mirusio a.a. Jono Siručio, gimusio 1914 m. kovo 23 d. Šimonių kaime, Pasvalio valsčiuje. Pokario Vokietijoje velionis gyveno Hanau stovykloje, iš jos buvo atvykęs Anglijon, o vėliau persikėlė į JAV. Gyvendamas Klivlande ir Čikagoje dirbo statybose. Į Hot Springs buvo atvykęs praleisti gyvenimo saulėlydžio. Po religinių apeigų velionies palaidai buvo išsiųsti Čikagon ir palaidoti Tautinės lietuvių kapinėse. Liko liūdinti žmona Irena Šukytė-Sirutienė ir giminės Lietuvoje.

Australija

Žurnalistas Jonas Kedys lankėsi Lietuvoje ir Vilniaus kino centre rodė dviejų vaizdažuosčių filmus — "Australijos gamta" ir "Australijos lietuvių kultūra". Pirmoji vaizdažuostė vilniečius supažindino su Australija, jos gamta, paukščiais, europiečiams neįprastais gyvūnais — koalomis ir kengūromis. Keistai atrodė ir Australijos klimatas — karštesnis šiaurėje, vėsesnis ir netgi šaltesnis pietinėje šio žemyno dalyje. Vaizdažuostei "Australijos lietuvių kultūra" atstovavo ten apie 10.000 įsikūrusių lietuvių gyvenimo vaizdai — koncertai, minėjimai, kas dveji metai Adelaidėje, Melburne ir Sidnyje rengiamos lietuvių dienos.

A. a. Viktoras Venclovas, gimęs 1917 m. birželio 29 d. Petrapilyje, mirė š. m. liepos 2 d. Frankfurto prie Maino viešbutyje, laukdamas lėktuvo po viešnagės Lietuvoje grįžti Australijon. Velionį pakirto staigus širdies smūgis. Krematoriume sugedinto kūno pelenai grąžinti Lietuvon ir palaidoti tėviškoje. Velionis augo Kybartuose. Ten baigęs "Žiburio" gimnaziją, dirbdamas studijavo Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Australijon jis atvyko iš pokarinės Vokietijos DP stovyklų. Atlikęs devejų metų darbo sutartį, pradėjo dirbti Australijos New South Wales teritorijos geležinkelio pašte.

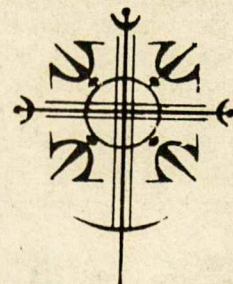
Pensijon išėjęs kaip vyresnis pareigūnas 1982 m. gyveno Ashfielde įsigytame name.

Britanija

Britanijoje jau baigtos paieškos ten gyvenančių II D. karo dalyvių, apkaltintų Trečiojo Reicho nacių nusikaltimais. Tarp jų yra ir karinių nusikaltėlių Skotijos teismo pripažintas 77-rių metų Antanas Gečas, kalnakasybos inžinierius. Jis karo nusikaltėliu buvo pavadintas Skotijos televizijos filme. Edinburge gyvenantis A. Gečas 1987 m. buvo pradėjęs bylą, reikalaujamas iš Skotijos televizijos 600.000 svarų sterlingų kompensacijos už neteisingą apkaltinimą. Tada nusikaltusių nacių ieškotojai ir atkreipė savo dėmesį į A. Gečą, kuris II D. karo metais buvo lietuvių savisaugos bataliono karininkas Lietuvoje ir Gudijoje. Apie jį duomenis rinko š. m. vasario mėnesį Vilniui atvykęs lordas Milliganas ir dvi teisininkų grupės.

A. Gečas prisipažino, kad buvo savisaugos bataliono karininkas. Jis betgi teigė, kad jam neteko dalyvauti civilių gyventojų, ypač žydų, žudyme Lietuvoje ir Gudijoje. Lordas Milliganas A. Gečą dabar įtraukė į Britanijoje surastų nacių karių nusikaltėlių sąrašą. Rašoma, kad jis buvo apdovanotas vokiečių Geležiniu kryžiumi. Tačiau taip pat primename, kad A. Gečas per fronto liniją perėjo Vakarų sąjungininkų pusėn ir įsijungė į lenkų batalioną VIII-joje britų armijoje. Už tai jis esąs apdovanotas ir Lenkijos kariniu kryžiumi. Šiuo metu svarstomas klausimas, ar verta teisti Britanijoje surastus nacių karo nusikaltėlius, kai nuo nusikaltimų laiko jau praėjo pusšimtis metų? Kaltintojams dabar sunku įrodyti kaltinamųjų nusikaltimus, kai baigia išmirti paskutinieji pasegne liudininkai ir kai jau nebe galima pilnai pasitikėti susilpnėjusia gyvyų atmintimi.

DBLS metinis centrinio skyriaus Londone narių susirinkimas kovo 14 d. buvo suauktas lietuvių namuose. Susirinkimo dalyviai priėmė rezoliuciją, siūlančią DBLS narių ir lietuvių namų akcininkų suvažiavimui sudaryti vieną bendrą abiejų institucijų vadovybę. Palikta ta pati DBLS centrinio skyriaus Londone valdyba: pirm. K. Tamošiūnas, sekr. V. Andriejauskas, ižd. P. Batakys. Revizijos komisijoje sutiko pasilikti V. Kvietelaitis (Evatt) ir K. Kriaučiūnas (Kirk).

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury

Ontario

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą.
\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00**
Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... **4% plus** pristatymas
Siunčiant virš \$2,000.00 tik **3% plus** pristatymas

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dežių

* 1 kub. pėdos dėžė 50 centų,

2,4 kub. pėdos — \$1.00

* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų

* Pristačius siuntinius į Lietuvą, pranešim telefonu

* Iš toliau siųsti per U.P.S.

* Telefakso patarnavimas

* Atveždami siuntinius galite atnešti išvežiojimo spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai (416) 632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai ... (416) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai (519) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French (416) 871-1799
Genė ir Vytaas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. (416) 643-3334

FAX (416) 643-8980

DĖMESIO PENSININKAMS

Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative — atstovė pensininkų aptarnavimui). **Ji NEMOKAMAI** atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. **Sulaukus 71 metus indėlių iš RRSP turėti būti išimti tolimesniam investavimui** [RRIF. *Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose.* Skambinti **Alinai Žilvytienei tel. (416) 679-4578** Hamiltone.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi naują patarnavimą pristatyti jūsų giminėsi siuntinius, sudarytus Lietuvoje. Mes užsakymus priimsime ir kiekvieną antradienį siųsime faksu į Lietuvą. Jūsų giminėsi maistas bus pristatytas nuo 5 iki 10 dienų. Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės.

ŠVENTINIS SIUNTINYS

Medus	1 kg	Apelsinai	2 kg
Dešra rūkyta	3 kg	Citrinos šviežios	500 gr
Kumpis rūkytas	3 kg	Kava pupelių	500 gr
Sūris oland.	1 kg	Kava tirpstanti	200 gr
Sviestas	1 kg	Mielės	100 gr
Miltai	2 kg	Majonezas	400 gr
Cukrus	3 kg	Prieskoniai	200 gr
Ryžiai	2 kg	Šokoladas	500 gr
Sausainiai	2 kg	Kiaušiniai	20 vnt.
Kakava	1 kg	Aliejus saulėgrąžų	4 ltr.
Šokol. saldainiai			

Kur artimo meilė daro stebuklus

Pokalbis su vaikų globėju kun. VIKTORU AUKŠTAKALNIU

Kun. Viktoras Aukštakalnis, Vi-duklės ir Paupio parapijų klebonas, kunigu įšventintas 1988 m., rugsėjo pabaigoje, lankdamasis Toronte, sutiko pasikalbėti su "TŽ" bendradarbiu apie Lietuvoje veikiančius vaikų globos sodybas, kurių vienai, Viduklėje, jis pats vadovauja. RED.

— *Sužinojome, kad šalia tiesioginio pastoracinio darbo Viduklės ir Paupio parapijose, kurių klebonas esate, globojate dar ir našlaičius bei šiaip jau į vargą patekusius vaikus. Kas Jus paskatino imtis to kilnaus darbo?*

— Šiuo metu Lietuvoje turi- me daug visokių bėdų, ir jas iš- vardinti reikėtų daug laiko. Pa- grindinė problema – tai kritęs pragyvenimo lygis, kurį ypač pajuto vargšas miesto darbi- ninkas, kaimo žemdirbys, sene- lis pensininkas, mokinukas. Gal ir nebūtų labai blogai, jei ne penkiasdešimt bolševiki- nių dvasinio degradavimo me- tų. Šis bedieviškas laikotar- pis išmokė vogti, nedirbti ir gerti degtinę. Dėl to atsidūre- me ekonominėje, o bašiausia, dvasinėje duobėje. Klausiate, kas paskatino imtis globoti vaikus. Priežastis yra daug. Pirmiausia, tokia yra Dievo valia, ir nesijaučiu darąs kaž- ką ypatingo. Atlieku savo pa- reigą, ką ir turiu daryti. Jei to nedaryčiau, reikėtų klaus- ti, kodėl nedarau. Dievo valia mes visi tai darome, Dievas vi- siems mums leidžia suprasti, suteikia išminties, tad belieka Viešpaties valią vykdyti. Esa- me įrankiai Viešpaties rankose. Didelis džiaugsmas pasiti- kėti Dievu, nes jis niekuomet neapvils. Ne aš sugalvojau glo- boti vaikus. Viešpats sugalvojo ir man pavedė. Jis suteiks pata- rimus ir užlies savo gerumu vi- sus, kurie atsilieps į Jo kvie- timą. Mes esame jo planų vyk- dytojai. Vargas man, jei to ne- darysiu. Antra, yra skaudu mums visiems matant augan- čius vaikučius vaikų namuose be tėviškos, motiniškos mei- lės, nes juk jie yra mūsų tau- tos ateitis, jie atstovaus mums. Reikia apgailestauti, kad šie vaikučiai nėra tikri našlaičiai.

Daugelis turi tėvus, tačiau jų tėvai chroniški alkoholikai. Jiems visiškai nerūpi, kur jų vaikai ir ką jie veikia. Jie pra- gerė viską – ir save, ir vaikus. Jų dievas yra degtinė, jų gyve- nimas yra degtinė, jų siekis yra degtinė. Tai dvasiniai ligo- niai. Regint jų apgailėtina gy- venimą norisi, kad ši liga nepa- liestų vaikučių.

— *Kiek šiuo metu Jūs turite tokių savo globotinių? Kas juos kasdieną prižiūri?*

— Mano parapijoje yra trys atskiros sodybos, esančios skir- tingose vietose ir tam, kad vai- kai išlietų į visų kitų mieste- lio žmonių gyvenimą ir kad jaustų normalios šeimos egzis- tavimą.

Vienoje sodyboje, kurią nu- pirkio ir padovanojo amerikie- čiai Julija ir Emilis Sinkiai iš Kalifornijos, gyvena devy- ni vaikučiai, kuriais rūpina- si seselė Aldona Raižytė. Ki- toje sodyboje Remigijus ir Ni- jolė Kučinskai, turėdami tris savus vaikučius, priglaudė dar aštuonis našlaičius. Trečioje sodyboje, kurią nuomojame, nes neturime lėšų nupirkti, gyvena atvyko ir apsigyve- no Albina ir Teresė Ubai. Jie globoja tris našlaičius vaiku- čius ir ateityje paims į savo globą apie dešimt našlaičių.

Šie vaikai gyvena normalų šeimos gyvenimą. Dirba, moko- si, poilsiauja, kaip ir kiekvien- toje šeimoje. Tarpusavyje, jie šaukia vienas kitą broliuku ir sesute, o savo globėjus mamytę ir tėveli. Globėjai rūpinasi savo mažaisiais, kad užaugtų dori ir geri žmonės.

— *Iš kur gaunate lėšų išlai- kyti tokias vaikų gyvenvietes? Ar šį kilnų darbą remia kokios vyriausybės žinybos?*

— Vyriausybė remia labai menkai. Amerikietiška kal- bant, vaikui išlaikyti mėne- siui gaunama apie 5 dolerius. Todėl tenka dažnai ieškoti lab- daros ir kitokių pagalbos for- mų. Pirmiausia reikia paminėti parapijiečius, kurie, išreikš- dami savo meilę vaikams, pare- mia maistu. Mūsų, tai yra Ra-

Kun. VIKTORAS AUKŠTAKALNIS su savo globotinėmis ir seselėmis Aldona RAIŽYTE, vaikų auklėtoja, prie sodybos Viduklėje

seinių rajono, duonos kepykla, kol kas, kiekvieną dieną pri- stato į artimiausią parduotu- vę nemokamai duoną. Kai ku- rios kitos bendrovės bei orga- nizacijos suteikia vienkar- tines pašalpas medžiagomis ar- ba lėšomis pagal savo išgales. Tuo pačiu noriu padėkoti sa- vo ir vaikučių vardu Kanados lietuviams, kurie savo auka prisidėjo prie mūsų vaikučių išlaikymo.

— *Kokia yra teisinė tų globo- tinių padėtis? Kam globėjai yra atsakingi už vaikų priežiū- rą, auklėjimą bei mokymą? Iki kokio amžiaus vaikai tose so- dybose gali būti laikomi? Koks jų likimas nustojus tokios glo- bos?*

— Visas yra kaip kiekviename normalioje Lietuvos šeimoje. Ten, kur jie auga, yra ir jų tė- viškė.

— *Ar yra duomenų manyti, kad jūsų gražių pavyzdžių gali pasekti ir daugiau parapijų? Jei taip atsitiktų, ar reikėtų kokio nors koordinavimo?*

— Šiuo metu Lietuvoje esame trys kunigai, užsiimantys savo parapijose vaikų našlaičių globa: tai Krakų klebonas ku- nigas Romualdas Ramašaus- kas, Kalninių klebonas ku- nigas Petras Linkevičius ir aš. Pats didžiausias džiaugsmas būtų mums visiems, kad kiek- vena parapija turėtų savo glo- bjamus vaikų našlaičių nam- us. Tada išnyktų tie bedva- siai daugiaaukščiai internat- ai, kuriuose formuojamas ne žmogus, bet robotas. Ar reika- lingas būtų koks nors koordi- navimas? Manau, kad apie tai pasakytų susiklosčiusios ap- linkybės.

— *Apie dvasinio atgimimo Lietuvoje būtinumą nemažai rūpinamasi. Ko Jūsų manymu, reikėtų pirmiausia, kad tas dvasinis žmonių atgimimas pradėtų konkretizuotis?*

— Kiekvienas turėtųme pradėti nuo savęs, o ne pirštu ro- dyti į kitą sakant, kodėl tu taip nedarai. Daugelis mato krislį kito akyje ir nemato rąs- to savojoje. Labai sunku į šį klausimą atsakyti, tačiau ma- no samprata – kitaip reikia žvelgti į žmogaus gerovės kė- limą. Dabar visur kalbama ir rašoma apie būtinumą pakelti ekonomiką. Toji ekonomika tampa kaip kokia karalienė.

Tik šnekam apie ją, lanksto- mės jai. Nusisukam nuo Dievo kūrinio žmogaus, o išaukšti- nam kažkokią ekonomiką. Eko- nomika privalo būti tik mūsų tarnaitė, nuolanki tarnaitė, kuri patarnauja Dievo vaikui – žmogui. Todėl žmogų tam rei- kia suformuoti per švietimą, kultūrą, religiją, kad jis mo- kėtų darbą organizuoti, dirb- ti, neveidmainiauti. Kaip tai padaryti? Mes turime aukštus pareigūnus, ministerius, kurie privalo tuo rūpintis. O jei jie nesugeba, nesupranta ar nenori tai atlikti užimdami šias pa- reigas, vargas jiems bus amž- nybėje, nes neįvykdė jiems pa- vestų Viešpaties planų. Patar- čiau jiems užleisti vietą gud- resniems.

— *Ką Jūs šia proga galėtumėte pasakyti išeivijos lietu- viams? Kaip ta tautos atšaka, Jūsų manymu, galėtų būti la- biausiai naudinga dvasinio at- gimimo pastangose?*

— Pirmiausia norėčiau už vi- ską jiems padėkoti. Išstarti nuo- širdų aciū už gerumą ir šilū- mą. Džiaugiuosi sutikęs lietu- vius, taip nuoširdžiai mylin- čius tėvynę ir neužmiršusius Dievo. Labai daug ko pasimo- kiau per tas kelias dienas. Klausiate, kuo galėtų būti na-udinga išeivija tėvynė šiuo me- tu? Atsakau labai trumpai. Gy- venkite kaip, gyvenate, stebė- kite įvykius Lietuvoje ir elki- tės taip, kaip liepia jūsų šir- dis. Neužmirškite Dievo, ir Dievas į jus prabilis pačiu tiks- liausiu būdu.

Red. priedas. Jei kas norėtų paremti šį kilnų darbą, gali su- sisiekti adresu: Kun. Viktoras Aukštakalnis, S. Stanevičiaus g-vė nr. 1, Viduklė, Raseinių ra- jonas, Lithuania. Aukoti galima ir per Toronto Prisikėlimo para- piją, nurodant aukos paskirtį. Pa- kvitavimai pajamų mokesčiams iš- duodami normalia tvarka. Prisikėlimo parapijos kredito kooperaty- ve atidaryta ir sąskaita nr. 164-268.17.

SPAUDSTUVĖ
PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliesius

Vertinga užuomazga

Keturiasdešimt metų nuo pirmųjų Lietuvių dienų Hamiltone

Tarp įvairių sukakčių, minė- jimų, švenčių – ateinančių ir praeinančių – atėjo laikas pri- siminti ir pirmąsias Kanados lietuvių dienas, įvykusias 1953 m. rugsėjo 5-6 d.d. Hamiltone. Su dideliu entuziazmu ir paki- lia dvasia tada suplaukė į Ha- miltoną tūkstančiai tautiečių iš plačios Kanados ir JAV-bių. Jie išgirdo hamiltoniečių nuo- širdų kvietimą šiam pirmam didžiajam Kanados lietuvių suvažiavimui, kad susirinkę drauge atgaivintume, susti- prėtume, nepamirštume lietu- viškų tradicijų ir neprarastume ryžto kovoję už pavergtą tėvynę. Nuo tos atmintinos dien- os praėjo jau keturi dešimt- mečiai.

Darbšti valdyba

Dabar prisimenant tą įvyk- dytą sumanymą, kai kam gali atrodyti, kad viską atlikti buvo paprasta ir lengva. Taip nebu- vo, nes niekad nauji sumany- mai neturi jokio užtikrinimo, kad pasiseks, kad prisigis bend- ruomenėje ir taps tradicija. Dažnai prieš naujus užmojus atsiranda abejojančių, kar- tais net prieštaraujančių. Ta- čiau Hamiltono apylinkė buvo laiminga, nes atsirado lietu- vių, kurie brandino tą suma- nymą ir ryžosi jį būtinai įvyk- dyti.

1953 m. pradžioje Hamilto- ne buvo išrinkta KLB apylin- kės valdyba iš darbščių, pajė- gių, išradingų, nebijančių jo- kio naujo darbo tautiečių: inž. J. Kšivickis – pirm., K. Baro- nas – vicepirm., St. J. Dalius – sekr., V. Antanaitis – išd., plk. J. Giedraitis – šalpai, J. Mikšys – vietimui, V. Subatnikaitė – narė.

Šios sudėties valdyba ryžtin- gai ėmėsi darbo. Buvo norėta geriau ir gražiau pasireikšti ne tik Hamiltono lietuvių tar- pe, bet ir plačiau. Dažnai bu- vo diskutuojami nauji suma- nymai, kurių vis pakišdavo K. Baronas. Kartais dėl jų kilda- vo karštų diskusijų, nes ne visi sumanymai atrodė įgyvendini- nami.

Tačiau vienas K. Barono su- manymas rado pritarimą: ren- tiame Lietuvių dienas Kana- doje, kviečiant visus Kanados lietuvių į Hamiltoną. Nutar-

ta šventę rengti Darbo dienos savaitgalį.

Rūpesčiai ir planai

Prasidėjo nuoseklus pasi- ruošimas: dažni valdybos po- sėdžiai, ilgos diskusijos, pla- navimai. Reikėjo viską sugal- voti, nebuvo jokio pavyzdžio. O klausimų daug: kokią progra- mą paruošti, ką kvieisti jos at- likimui, kaip ir kurioje salė- je organizuoti susipažinimo vakarą-pobūvį, leisti leidinė- lį ar ne, ir t.t.

Daug neaiškumų buvo prieš akis. Apylinkės valdyba tapo šios šventės rengėja. Visi val- dybos nariai vieningai ir ryž- tingai kibo į darbą pasidalin- dami darbo sritimis ir pasi- kviesdami talkininkų. Reikėjo skubėti, nes laiko vos keli mė- nesiai, ir tai dar vasaros atos- togu metu.

Pamaldos ir pobūvis

Nutarta turėti iškilmingas pamaldas pakviečiant iš Ro- mos vysk. V. Padolskį. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. dr. J. Tadarauškas sutiko tarp- ininkauti. Vysk. V. Padolskis atvyko ir aukėjo iškilmingas Mišias. Sudarytas Garbės ko- mitetas, kurio pirmininku su- tiko būti Hamiltono burmist- ras Lloyd D. Jackson, atidaręs ir pačią šventę. Pirmųjų Lietu- vių dienų Kanadoje prisimini- mui išleistas kuklus leidinė- lis, kurį suredagavo K. Baro- nas ir St. Dalius, talkinant "Tė- viškės žiburių" redaktoriui dr. A. Šapokai, parengusiam an- gliškąją dalį. Leidinėlį spau- dai paruošė Leonas Šalna.

Ir štai atėjo Darbo dienos savaitgalio šeštadienis. Baig- gus visus pasiruošimus, pra- dėta laukti atvykstančių į šven- tę. Pradėta sportininkų krep- šinio rungtynėmis. Vakare Ha- miltono kareivinių didžiulė- je salėje (čia tuo laiku ji buvo pati didžiausia miesto salė) įvyko šaunus susipažinimo po- būvis. Su nerimu ir lūkesčiu laukta pirmųjų svečių, bet, kai vienas po kito pradėjo plūsti pavieniai ir būriais tautiečių, rūpestis išblėso. Ir suplaukė, suvažiavo, suėjo gausybė lie- tuvių. Džiaugėsi rengėjai ne- sitikėję tokio gausaus antplū- džio. Milžiniška salė pasidarė

STASYS DALIUS

per ankštą šiam beveik dviejų tūkstančių žmonių susibūri- mui. Tą savaitgalį Hamiltone dar siautė vasaros karščiai, ir nevensinamoje salėje buvo tvanku. Ant stalų nede- gė žvakės kaip dabar yra įpras- ta – prieš 40 metų viskas buvo daroma paprasčiau, kukliau. Svarbu tik kartu pabūti. Visi, toje žmonių spūstyje vaikš- čiodami, ieškojo savų pažista- mų, draugų ir džiaugsmingai sveikinosi, susitikę po ilgų me- tų pertraukos...

Pasibaigus pobūviui, valdy- bos nariai ėmė tvarkyti, val- ti, šluoti šią didelę kareivinių salę. Mat taupant išlaidas bu- vo tam darbu nesirūžta ką nors samdyti. Teko dirbti visą nak- tį salę parengiant rytojaus koncertui.

Koncertas

Į koncertą suplaukė irgi tūks- tantinė minia tautiečių. Pro- gramą atliko Lietuvos operos solistė E. Kardelienė, Toron- to, Montrealo, Hamiltono tau- tinių šokių grupės, Toronto vyrų choras "Varpas", vad. muz. St. Gailevičiaus, Hamil- tono lietuvių choras "Rūta", vad. V. Untulio, Hamiltono ir Toronto jungtinis choras, vad. St. Gailevičiaus. Jungtiniam chorui ir visai miniai giedant Lietuvos himną užbaigta ši šventė. Koncerte dalyvavo iški- lūs svečiai: vysk. V. Padolskis, Amerikos lietuvių tarybos pirm. L. Šimutis, Lietuvos lais- vės komiteto pirm. dr. A. Tri- makas, KLB krašto valdybos pirm. J. Matulionis.

Pasiekimai

Per abi dienas šiose pirmo- siose Lietuvių dienose dalyva- vo daugiau kaip 3000 lietuvių. Šventės atgarsiai plačiai pas- sklido ne tik mūsų tautiečių tarpe, bet ir kanadiečių, ku- riuos nustebino graži progra- ma ir gera tvarka. Ši pirmoji šventė buvo sėkminga ir finan- siniu atžvilgiu. Turėta \$4.401,31 dol. pajamų, o išlaidų – 3.248,70 dol. Pelno liko 1.152,60 dol. Jis buvo išdalintas prisidėjusioms prie programos organizacijoms paliekant bendruomenės kaso- je tik 352 dol.

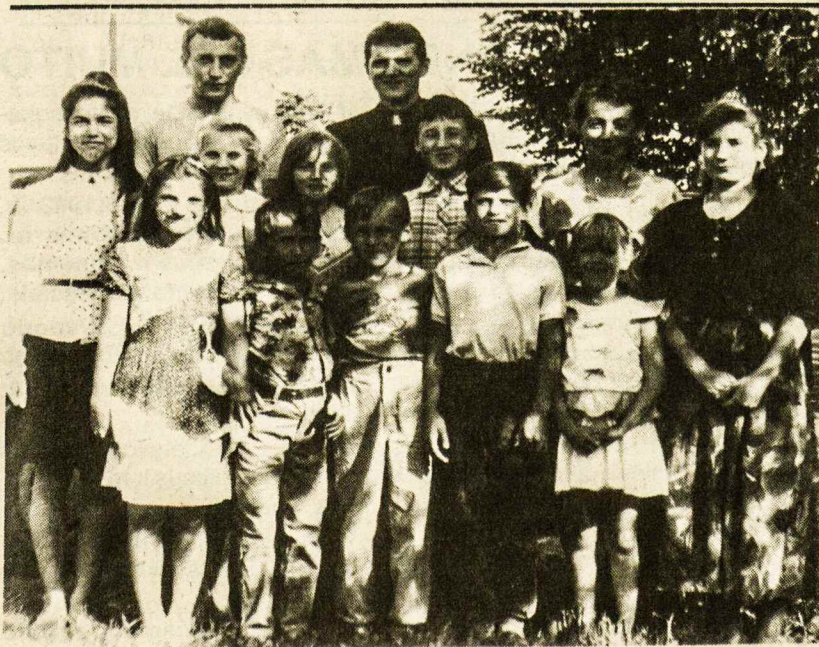
Šventės proga buvo sušauk- tas KLB apylinkės valdybos ini- ciatyva specialus Kanados lie- tuvių laikraščių redaktorių pa- sitarimas. Šis posėdis nebuvo protokoluotas. Dabar po 40 me- tų, kai visi dalyvavę redaktori- ai jau yra mirę, verta jį pri- siminti. Tuo laiku tarp dviejų Kanados lietuvių savaitraščių vyko nesutarimai. Hamiltono lietuviai abu laikraščius skai- tėt bei rėmė, ir labai pergve- no tą nesutarimą. Posėdyje da- lyvavo "Tėviškės žiburių" re- daktorius A. Šapoka, "Nepri- klausomos Lietuvos" redaktori- us J. Kardelis ir "Skautų aid- o" redaktorius Stp. Kairys. Hamiltoniečiams pasisakius prieš spaudos darbuotojų gin- čus, paliešti redaktoriai su- tiko, kad nesutarimus reikia baigti. Tuo būdu šis pasitari- mas buvo naudingas abiem sa- vaitraščiams. Iš tame posėdy- je dalyvusių gyvi yra likę tik K. Baronas ir St. Dalius.

Tų pirmųjų Lietuvių dienų Kanadoje rengėjai jau ne visi sulaukė 40 metų sukakties. Yra mirę plk. J. Giedraitis 1962 m., V. Antanaitis 1979 m., J. Mikšys 1983 m., J. Kšivickis 1993 m.

Sėkla prigijo

Hamiltone pasėta pirmųjų Lietuvių dienų sėkla rado la- bai palankią dirvą Kanados lietuvių tarpe, Renginy- kasmet vis daugiau populiarėjo, sutraukdamas tūkstančius tau- tiečių. Šios šventės tapo Kana- dos lietuvių pasididžiavimu ir kasmet tęsiasi nenutrūkstama grandine. Per 40 metų Kana- doje buvo surengtos 33 Lie- tuvių dienos. Jos vykdavo kas- met vis kituose miestuose eilės tvarka. Iš viso buvo surengta: Hamiltone 8 kartus, Toronte – 7, Montrealyje – 7, Londone – 4, St. Catharines – 3, Windso- re – 2, Niagara Falls – 1, Winni- pege – 1.

Pastarojuoju laiku jau treji metai, kai niekur LD nebuvo rengtos. Negi Hamiltonas, pradėjęs su pirmąja 1953 m. bū- tų jau paskutinis su 33-čiaja, surengta 1990 m.? Ar nebeatsi- ras kita vietovė, kurios testų ir toliau šią tradiciją? Negi leisime toms įdomioms šven- tėms taip tyliai užgesti?

Kun. VIKTORAS AUKŠTAKALNIS su Remigijaus ir Nijolės Kučinskų šeima, priėmusia į savo tarpą globos reikalingus apylinkės vaikus, artimo meilėje radusius tikruosius savo namus

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nupirkti "Talka" kredito kooperatyve, 880 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekma- dienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekma dienį, skam- binti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekma- dienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekma dienis.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitai ir ne- brangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefonas	Skambinkite
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra **\$7.50** už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).

Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg **\$4.25** plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

PRANEŠIMAS IŠ ČIKAGOS

Didysis jaunimo auklėtojas

Kun. prof. St. Ylos mirties 10-mečio akademija

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Ateitininkų federacijos 1993 m. rugsėjo 3-5 d.d. Lemonte ir Čikagoje rengtoje konferencijoje šeštadienio vakaras buvo skirtas a.a. kun. prof. Stasio Ylos mirties dešimtmečio akademijai. Akademija buvo PLC Lemonte, Bočių menėje. Jos programos organizavimu rūpinosi Vakarė Valaitienė, o pranešinėjo Asta Kazlauskaitė.

Pagrindinę akademijos dalį sudarė dr. Petro Kisieliaus išsami paskaita apie kun. prof. St. Ylą, nes dr. P. Kisielių jį pažinojo ne tik kaip ilgametį draugą ir bendradarbį (kun. St. Yla buvo at-kų fed. dvasios vadas, kai dr. P. Kisielių buvo federacijos vadas), bet taip pat ir kaip gydytojas, buvęs prie kun. Ylos paskutinėse jo gyvenimo minutėse.

Dr. P. Kisieliaus paskaita buvo puikiai paruošta ir pasigėrėtina perduota. Jis vaizdžiai ir įdomiai pristatė ateitininkams ir visiems lietuviams taip brangią asmenybę. Jis supažindino klausytojus, kurių buvo pilna Bočių menė, su kun. St. Ylos jaunyste, išėtu mokslu ir jo veikla religinėje bei visuomeninėje srityje. Jis kun. Ylą taip apibūdino: "Prof. Ylos asmenybė be galo plati ir sudėtinga. Jis yra ne tik rašytojas, žurnalistas, poetas, bet ir visuomenininkas, didysis jaunimo auklėtojas, kultūrininkas, istorikas, meno mėgėjas, didysis estetas, filosofas. Nepaprasta talentų skalė padaro jį universalistą, kaip kun. Jakštas Dambraskas. Tačiau pats didysis jo gyvenimo dėmesys buvo skiriamas jaunimo auklėjimui krikščioniškoje dvasioje su šūkiu "Dievui, tėvynei ir artimui" ir "Visa atnaujinti Kristuje".

Tai buvo jo gyvenimo patį svarbią misiją, kuriai vykdyti jis turėjo nepaprastus įgimtų bei įgytų privalumų". Dr. P. Kisielių ypač pabrėžė kun. prof. Ylos nepaprastą sielotojų ateitininkų jaunimo auklėjimu. Tai buvo jo suplanuoti ir kasmet rengiami žiemos kursai vyresniesiems

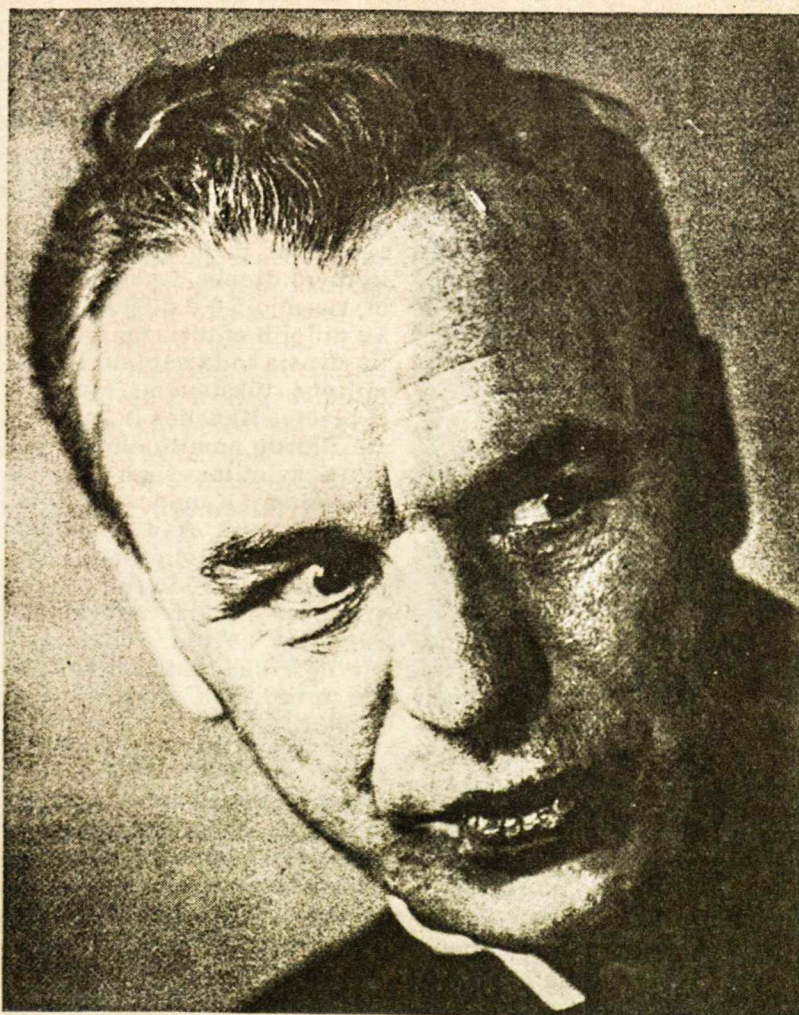
moksleiviams at-kams "Dainavoje" bei Putname ir taip pat kursai "Dainavoje" jaunesniesiems moksleiviams at-kams. Prof. Yla buvo paruošęs taip pat kursų programą ir studentams at-kams, o moksleivių at-kų kursams — penkias dideles (šapirografu spausdintas) knygas, kuriose buvo nagrinėjama ideologija, veikla, žodžio vartojimas veikloje ir kūryboje, ateitininkų ateities misija ir kit.

Viena jo didžiųjų dovanų at-kams, pasak paskaitininko, yra "Ateitininkų vadovas", išleistas 1960 m. Bet kun. St. Ylai buvo brangūs ne tik ateitininkai ir skautai, bet ir visas lietuviškas jaunimas.

Bet ne vien jaunimo auklėjimui buvo skirtas jo gyvenimas. Jis rašydavo brošiūras, knygeles ir knygas filosofinėmis, religinėmis, didaktinėmis bei istorinėmis temomis, redagavo religinio turinio žurnalus. Viename jo didžiųjų veikalų "Žmonės ir žvėrys" jis aprašo savo išgyvenimus Stutthof'o kacetė. Jis parašė knygas apie Čiurlionį ir Jurgį Matulaitį, o taip pat daug maldaknygių, kuriose daug maldų yra jo paties sukurto. Rašė net ir eilėraščių.

Jo visuomeninė veikla taip pat yra plati. Jis buvo Berlyno lietuvių kapelionu, Lietuvių sąjungos vicepirmininku, vėliau Lietuvių tautinės delegatūros patarėju bei spaudos skyriaus vedėju Vokietijoje. JAV buvo LB tarybos nariu, vadovavo Politinių kalinių sąjungai Išeivijoje. Dr. Kisielių priminė, kad paskutiniaisiais savo gyvenimo metais pokalbiuose kun. Yla vis užsimindavo savo pakaitalo reikalingumą ateitininkų veikloje. 1982 m. gale viename laiške daktarui kun. St. Yla rašo: "...kas, jei aš sukrisčiau, ar iškrisčiau, tėtų kursų darbą? Numatau tris iš jaunesniųjų, kurie sudėtinai galėtų tą darbą perimti".

Ir sukruto jis, sako dr. Kisielių, 1983 m. kovo 23 d. vakarą Loreto ligoninėje, staigiai prasidėjus stipriam kraujavimui. Atskubėjęs daktaras rado

KUNIGAS STASYS YLA

kun. Ylą jau beveik be sąmonės. "Iškrito jis po vidurnakčio, kovo 24 d., gyvybė buvo neišgelbstima".

Dr. P. Kisielių paminėjo, kad kun. prof. Ylos darbas kursoje atnešė gražių vaisių. Jis išauklėjo daug puikių katalikų veikėjų, kurie jo idėjas ir darbą gražiai puoselėja.

Baigdamas savo turiningą paskaitą, dr. P. Kisielių pasakė: "Prof. Ylos dvasia ir šiandien rymo mūsų tarpe... Jis iš dangaus globos mūsų ateitininkų jaunimą... ir skatins jo jaunosius pasekėjus liudyti Kristų ir savąją tautą. Jis nemiręs. Jis gyvas".

Meninėje akademijos dalyje Asta Kazlauskaitė, kalbėdama apie kun. St. Ylos poeziją, pasakė, kad yra pasirodęs tiksliai vienas kun. Ylos poezijos rinkinys "Sutryptame kely", įkvėptas Stutthof'o koncentracijos stovykloje patirtų pergyvenimų ir išleistas Vokietijoje 1947 m. Tos knygelės įžangoje kun. Yla taip rašo apie save 3-me asmenyje: "Draugai jam sakė: rašyk, ir jis pradėjo. Literatūrai tarnauti nesirengė, klasikinę formą nesimokė. Rašė sau ir draugams, rašė, kaip mokėjo".

Agnė Kižienė, Čikagoje žinoma skaitovė ir deklamatorė, nuosirdžiai ir meniškai paskaitė keletą Ylos eilėraščių: "Ant vielų", "Artėja", Šventąjį vakarą", "Valdovas" ir "Grįžimas".

Vytautas Čuplinskas paskaitė dvi ištraukas iš "Žmonės

ir žvėrys" — "Mano rankos" ir "Vėlykinė išpažintis". Klausytojams šiuos kelis gvyai perduodami Ylos skausmingi išgyvenimai kacetė.

Rimai Polikaitėi ir Vidui Neverauskui palydint muzikiniu akompanimentu, o Audriui Polikaitiui vadovaujant, visi susirinkusieji sugiedojo keletą kun. St. Ylos giesmių: "Sutelk visus", "Kaip ilgesin-gai" ir "Meile beribe".

Ada ir Daina Valaitytės gražiai paskaitė dvi maldes iš kun. Ylos vaikams skirtos maldaknygės "Vardan Dievo".

Pagrotas muz. Dariaus Polikaitio pagal B. Brazdžionio žodžius sukurtas kūrinys "Sveikas, Dievo Piligrime", skirtas Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II apsilankymui Lietuvoje.

Asta Kazlauskaitė pakvietė visus sudainuoti kun. St. Ylos taip mėgtą dainą "Ramios malonios vasaros naktys". Akademija buvo užbaigta tyliu susikaupimo malda.

Akademija buvo aktuali, atspindinti kun. prof. St. Ylos asmenybę. Sklandžiai ją pravedė Asta Kazlauskaitė. Gausios dalyviai, susirinkę iš Čikagos ir jos apylinkių, jautėsi laimingi, galėję labiau pažinti kun. prof. St. Ylą, tą Dievo didžiąją dovaną, duotą persikiojamai katalikiškai Lietuvai sunkiausiuose jos gyvenimo metuose.

• Didžiuosius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų keturų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

Išvadinės mintys

Šios vasaros Lietuviškų studijų savaitės ir Lietuvių fronto bičiulių konferencijos (1993 rugpjūčio 6, "Dainavoje") pagrindinė tema buvo "Mūsų žvilgsnis į politinę tikrovę bei ateities perspektyvas Lietuvoje" ir iš šios temos išplaukiantis mūsų pačių apsisprendimas Lietuvos ateities atžvilgiu. Išvadų komisijon pakviesti asmenys (Juozas Baužys, dr. Zigmas Brinkis, Juozas Kojelis ir Vytautas Volertas) buvo įpareigoti kiti kuriomis išvadinėmis mintimis, iškilusiomis savaitės paskaitose, simpoziumuose ar diskusijose, pasidalinti su visuomene.

1. Tikime žmogaus dvasioje glūdinčias tiesas, teisingumą, tautinio solidarumo troškimus. Tad skirtumai tarp Lietuvos ir Išeivijos, išaukti laiko, atstumų ir gyvenamosios aplinkos, būtini lygintini abipusę pakantą ir geranoriškumą vieni kitų supratimui. Esame pasiryžę sutartinai spręsti atsiradusias lietuviškas problemas ir krikščioniškos moralės bei pilnutinės demokratijos dvasioje jungtis į mums artimas politines gruputes. Tėvynės sąjungą ir Krikščionių demokratų partiją, sutarusias konsoliduoti demokratines jėgas Lietuvoje, laikome mums idėjiškai artimausiomis.

2. Penkiasdešimt komunistinės okupacijos metų pažeidė lietuvių tautos mąstyseną, pasireiškiančią logikos dėsnio nepaisymu, istorinių faktų žalojimu, tikrovės išskraipymu. Tokia sovietinė mąstysena ryškiai prasimuša Aleksandro Slavino, Tomo Veneklovo ir kai kurių kitų autorių straipsniuose daugiau ar mažiau rafinuotomis mintimis, skelbiamomis lietuvių ir net kitatautių spaudoje. Pripažindami žodžio ir spaudos laisvę, vis dėlto turėtume atkreipti didesnę dėmesį į tokios sovietinės mąstysenos tebesitęsiančius užslėptus tikslus ir juos išskirti tiesos švieson.

3. Pokomunistinėje Lietuvoje daugelis buvusių sovietinių nusikaltėlių, nekaltant apie naujuosius "mafiozjus", nebaudžiami tebevykdo nusikaltimus ir toliau skriaudžia sovietinio režimo nukariauosius. Sovietinės mąstysenos apologetai kartais begėdiškai skelbia, jog komunistiniai budeliai savo dvasioje gal net daugiau kentę už jų aukas. Mes pasisakome už aiškų desovietizacijos įstatymą ir nusikaltėlių žmoniškumui traukimą atsakomybėn. Tai būtina ne bausmėn skirti, bet istoriniam teisingumui atstatyti ir moralinei atsakomybei išryškinti.

4. Dabartinė Lietuvos vyriausybė truko buvusios komunistinės valdžios atimto iš Lietuvos piliečių turto grąžinimą ir bando tą turtą įteisinti savo partijos buvusių ir esamų biurokratų rankose. Žemės ūkio privatizacijos procesas vyriausybės taip pat yra sąmoningai stabdomas, o privatus ūkis įvairiais būdais yra verčiamas jungtis į ūkio bendrovės.

Mes nepritariame tokiam valdancios partijos politinės jėgos demonstravimui ir galvojame, kad tai yra žmonių apiplėšimas. Į žemės ūkį Lietuvoje žiūrėtina

ne vien kaip į ekonominį kompleksą, bet ir kaip į lietuvių tautai charakteringą gyvenimo būdą, turintį stiprų poveikį į dvasinį tautos atgimimą. Žemės ūkio bendrovės — tai sovietinės sistemos palikimas.

5. Lietuvos vyriausybės tendencija kurti Lietuvoje bendras su Rusija imones sudaro sąlygas stabdus Rusijos kapitalo investavimui su vienašališku Rusijos naudai prekybiniu balansu. Rusijos požiūris į Baltijos kraštus kaip į "artimą užsienį" iš naujo rodo jos imperialistinės politikosėjus. Tad negalime pritari ti tokiai pernelyg nuolaidžiai Lietuvos vyriausybės tendencijai ir remiame Lietuvos krikščionių demokratų partijos memorandumą "Dėl Lietuvos santykių su Rusija ir žalos Lietuvai atlyginimo" išdėstytus siūlymus.

6. Lietuvos vyriausybė ruošiasi įstatymais suvaržyti žodžio, susirinkimų ir demonstracijų laisvę ir tuo labiau ap sunkinti ar ir visai paneigti opozicijos žodžio laisvę. Esame įsitikinę, kad su bet kokių žodžio laisvės suvaržymu žuva ir kitos laisvės.

7. Kitais metais rengiamasi per-

tvarkyti Lietuvos apskričių ir valsčių administracines ribas. Atitinkamai ruošiamasi pakeisti ir priimti naują rinkimų įstatymą. Siūlome naujame rinkimų įstatyme sumažinti renkamų seimo narių skaičių bent iki 60 ir pasisakome už mažoritarinę rinkimų sistemą, kurioje balsuojama už asmenis, o ne už sąrašus.

8. LFB konferencijos dalyviai teigiamai vertina Išeivijoje jau seniai veikiančias organizacijas ir naujai sukurtas specialias institucijas, įvairiais būdais ir įvairiose srityse teikiančias Lietuvai pagalbą, ir visus Išeivijos lietuvius prašo jas remti. Dėmesys ypatingai buvo atkreiptas į US-Baltic Foundation, kuri Baltijos kraštuose ruošia savivaldybės darbuotojus ir tuo ugdo demokratijos ateitį, pradėdama nuo pačių visuomenės pagrindų.

9. Savaitės ir LFB konferencijos dalyviai dėkoja Lietuvos ambasadoriui Venezueloje dr. Vytautui Dambravai už prisistatus sveikinimus bei rezistencinių įsipareigojimų priminimą, džiaugiasi ambasadoriaus nenuilstamu darbu diplomatinėje tarnyboje ir giliai vertina jo ištikimybę Lietuvai.

Išvadų komisijos vardu,
Juozas Baužys

Iš Klaipėdos kilęs Ruandos misionierius HERMANAS JONAS ŠULCAS su grupele savo auklėtinų prie Vilniaus televizijos bokšto. Šioje Afrikos šalyje jis dirba jau 15 metų
Nuotr. Alf. Laučkos

GĖLIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiame gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

SAVANORIŲ EKSPRESAS

SVARBUS PRANEŠIMAS DĖL MUITO

Patyrę didelį žmonių susidomėjimą ir susirūpinimą dėl muto mokėjimo tvarkos Lietuvoje, **Savanorių Ekspresas** kreipėsi į Lietuvos vyriausią muitininką prašydamas paaiškinti muitų taisykles.

Rugsėjo 14 d. gavome toki oficialų paaiškinimą: **Pagal 1993 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos respublikos vyriausybės nutarimą nr. 662** siuntos iki 30 kilogramų fiziniams asmenims nebus muitiniamos. Viršijančios nustatytos normos yra apdedamos muto mokesčiais.

Kad neįvyktų nesklaidumų Lietuvoje dėl muto mokėjimo **Savanorių Ekspresas** sutinka sumokėti reikalingą muitą visiems siuntiniams gautiems prieš šį pranešimą ir taip pat už visus siuntinius, pristatytus į **Savanorių Ekspresą** iki spalio 31 d.

Spalio m. **Savanorių Ekspresas** susitiks su Lietuvos muitinės vadovybe Vilniuje galutinai išspręsti visus muto klausimus ir mokesčius. Tikimės tuo laiku grįžti su visais nutarimais, paaiškinimais ir dokumentais, kad galėtume pilnai atsakyti į visus muto klausimus. Mes ir toliau atidžiai seksime ir pranešime visus kitus papildomus nutarimus, liečiančius muitą.

Norintieji pasiskaityti ar pamatyti pilną potvarkį "Dėl muto režimo fiziniams asmenims nustatymo" yra kviečiami atsilankyti į mūsų įstaigą, 356 Barton Street East, Hamilton, Ontario darbo valandomis nuo pirmadienio iki penktadienio, 10 v. ryto iki 6 v. vak.

Nauja siuntinių pristatymo firma
dabar priima siuntinius

SAVANORIŲ EKSPRESAS
VOLUNTEER EXPRESS INC.

Jūsų siuntiniai nuo pat Lietuvos sienos iki jų pristatymo
adresatui bus Lietuvos savanorių kariuomenės apsaugoje.

1. Siuntiniai paimami iš jūsų namų ir pristatomi pas jūsų gimines ar draugus Lietuvoje į jų namus.
2. Atvežtus į Klaipėdos uostą konteinerius priima SAVANORIŲ KOSTOS KRAŠTO APSAUGOS TARNYBOS (SKAT) Vilniaus rinktinės štabo (188-ta) kuopa, kuri ir apsaugos jūsų siuntinius savo sandėliuose.
3. Po to kuopos kareiviai jūsų siuntinius išveža ir išdalina po visą Lietuvą.
4. Kaina \$0.80 už svarą (įskaitant paėmimą ir pristatymą). Minimumas 25 svarai arba \$20. Maksimumo nėra.
5. Visi siuntiniai yra apdrausti \$100. Galite apdrausti didesnei sumai už 3% nuo draudimo sumos.
6. Specialių dežių nereikia, galite naudoti savas.

Dėl paėmimo ar smulkesnių informacijų skambinkite:
Toronto ir Mississaugos rajone Lilijai (416)763-3586
Londono rajone Aldonai (519)472-0073
arba Aleksui (519)672-4944
Hamiltono ir Burlingtono rajone.....Adelai (416)522-6633

SAVANORIŲ EKSPRESAS - VOLUNTEER EXPRESS INC.

356 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 2X9
Dirbame nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 6 v.v.
Tel. (416) 522-6633, FAX (416) 522-8846
Jūsų skambinimą tel. 1-800-263-4837 apmokame mes.
Galima skambinti iš visur 24 valandas per parą.

Maloniai kviečiame naudotis
naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS
paslaugomis

Siuntiniai į Lietuvą siunčiami be muto mokesčio
DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos \$1.00
3 kubinės pėdos \$2.00

Siuntiniai į Lietuvą laivu:
mūsų ir taip pat jūsų dėžėse
1 kubinė pėda \$7.00
arba 1 kg \$1.20

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:
1 kg \$4.50
Garantuojamas greitas pristatymas - iki 14 dienų. Siuntinių pristatymas į namus, iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu \$14.00
JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu į namus 4%+\$14.00

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio
Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.
Kelionės į Lietuvą nuo \$899.00

Kiti patarnavimai

Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.
Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.
Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (416) 522-9966
London: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

GINTARAS EXPRESS plečiasi.
Jau atidaryta įstaiga MONTREALYJE. Prašome pasinaudoti mūsų naujo biuro paslaugomis. Kreipkitės į Sandrą ar Algį Povilaičius tel. 514-259-5628.

1968 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400,
FAX (416) 604-9748.

Atidaryta nuo pirmadienio iki
penktadienio nuo 10 v.r. - 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. - 4 v.p.p.

Beautiful Vilnius.
We fly you there more often.

Lufthansa has daily flights from Canada to Germany and from there 7 weekly nonstop flights to Vilnius. Add to this our attractive tariffs, our friendly in-flight service and you'll discover why

more international travellers fly Lufthansa to Central and Eastern Europe than any other airline.

* For the best price ask your Travel Agent or call
Lufthansa 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

“Nudžiūvusios šakos” žiedai I

Susipažinus su leidiniu „Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990“

Jų bendraamžiai buvo kišami į kalėjimus • “Būtina spalva lietuvių kultūros spektre” • Naujieji pasipildymai poezijoje kūrybiniu avangardu • Stiliuje atsispindi žodžio menas

Č. SENKEVIČIUS

Lietuvių fondo (JAV) ir Lituanistikos instituto dėka, redaktorių Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio pastangomis Čikagoje išdygo literatūrinis paminklas, paženklinantis 1992 metų data. Tai 864 psl. didelio formato knyga. Dail. Vytauto O. Virkau viršelį ir visa apdaila tą paminklinį veikalą įkelia į pirmąjį reprezentaciją. Išorės atžvilgiu — vienintelė pastaba: viskas kaip nulieta.

Tituliniame puslapyje po redaktorių pavardėmis prisistato visa eilė bendradarbių, iškilų lietuviškosios rašties specialistų, kurie savo straipsniais sudaro šios knygos turinį. Redaktorių žodyje po visų paaiškinimų, kaip prieita prie šio didžiojo darbo, skaitome: ... “mūsų egzodo literatūrai augant ir prisilaukiant visai naują literatūros tyrinėtojų kartą, augo ir poreikis bendrinio darbo ir rūpesčio dėka nutapyti ir parodyti viso šio egzodinio laikotarpio literatūros portretą”.

Čia norėtusi pridurti, kad dar taip neseniai mūsų broliai tėvynainiai, okupantams pataikaudami, o gal kai kurie ir patys įsitikinę, išeiviją vadindavo “nudžiūvusią šaką”. Kad tai toli nuo tikrovės, akivaizdžiai padeda suvokti šioje knygoje atskleistas laisvos kūrybos laukas, nuo kurio nelengvu, bet dainuotojanti darbymečiu surinktas visas geriausias derlius į bendruosius tautos kultūros aruodus.

Poetas akmens skaldykloje

Tarkime, kad to portreto rėmai yra Kazio Bradūno “Ivadiniai žvilgsniai”. Čia gražiais pavyzdžiais atskleidžiama, ką būdami laisvi, grožinės literatūros kūrėjai išeivijoje sukūrė ir ko jie nebūtų galėję padaryti okupuotoje tėvynėje, kur “egzistavo vien tik politinis bei priverstinis žodynas”. Nurodomi kiti tautų egzodiniai kūrėjai, parašę savo geriausius kūrinius svetur: Dante, A. Mickevičius, J. Slovackis, C. Norvidas ir daugelis kitų. Klausiam: “Ar būtų galėjęs Vincas Krėvė (1882-1954) tokioje Lietuvoje išleisti savo “Dangaus ir žemės sūnus”? Ne vienas, Vakarų pasaulyje atsidūręs, nebūtų galėjęs to parašyti okupuotame krašte, kuriame bendraamžiai Antanas Miškinis (1905-1983), Kazys Inciūra (1903-1953), Kazys Boruta (1905-1965), Kazys Jakubėnas (1908-1950) “ir kiti buvo kišami į kalėjimus, tremiami į Sibirą arba užmušami pačioje tėvynėje”.

Straipsnis perpinas retesnėmis pirmojo išeivijos dešimtmečio nuotraukomis. Pvz. matome gausų būrį lietuvių rašytojų, suvažiavusių į Vokietijos Augsburgą 1947 m. liepos 11-12 d.d., arba, štai, K. Bradūnas Baltimorėje 1951 m. statybinių akmenų apdirbimo įmonėje su bendradarbiais. Tai tikras dokumentas, patvirtinantis, jog naujos ir neįprastos gyvenimo ir darbo sąlygos grožinės literatūros kūrėjų nepavertė kitais žmonėmis, fizinis darbas neužgniaužė talento.

Tie ir kiti

Sekančiuose dvidešimt šešiuose puslapiuose Alfonsas Nyka-Niliūnas rašo apie pen-

kis amžiumi vyriausius rašytojus: Vincą Krėvę-Mickevičių, Mykolą Vaitkų, Igną Šeinių-Jurkūną, Jurgį Savickį ir Faustą Kiršą. Glaustose jų gyvenimo ir kūrybos apybraižose randame ir įdomesnių vertinimų bei palyginimų, kurie kaip tam tikra atrama ilgėjančioje laiko perspektyvoje galės būti naudingi literatūros tyrinėtojams. O nuotraukos padeda skaitytojui priartėti prie aprašomų kūrėjų, kurių buitį anuomet nedaug kuo skyrėsi nuo visų kitų išeivių, išskyrus gal Igną Šeinių ir Jurgį Savickį, kurie svetur buvo savarankiškiau įsikūrę. Tas išsakinijamas kitur atsiliepęs ir į jų kūrybą.

Toliau — jaunesni, pavadinti nepriklausomybės amžininkais. Bendrą situaciją nušviečia Rimvydas Šilbajoris, primindamas, kad “tremtis ištiko Bernardą Brazdžionį ir Henriką Radauską, Stasį Santvarą ir Petronėlę Orintaitę, Antaną Gustaitį ir Vytautą Alantą, Vincą Ramoną ir Jurgį Jankų ir daugelį kitų”. Neatrodo, kad toks “suporavimas” ką nors daugiau reikštų negu pasakymas: štai kas atsitiko su tais ir dar kitais, kurie vėliau išvardinti ir aprašyti. Kalbant apie “tuos” ir “kitus”, kyla klausimas, ar ne geriau čia būtų tikęs paprastas neutralus aprašomųjų sudėstymo būdas, išvardinant ir aprašant visus alfabetine tvarka, žinoma, pasilikant sau teisę kiekvienam duoti vietos pagal tam tikrą pagrindą turinčią atranką. Grupavimas “tie” ir “kiti” kai kam gali atrodyti kaip kažkoks išankstinis nuosprendis, įvedantis scenon pagrindinius veikėjus ir statistus.

Rimvydas Šilbajoris toje trumpoje keturiomis nuotraukomis paliustruotoje situacijoje apybraižoje mato, kad “nepriklausomybės laikų palikimas buvo palyginti ribotas ir tematiškai, ir žodžio kultūra”, aptaria Aisčio ir Brazdžionio kūrybos šaltinių išsekimą, palygina Radauską, kuriam “visų svarbiausias buvo santykis tarp tikrovės ir meniško žodžio”.

Didieji švyturiai

Po tokio įvesdinimo Viktorija Skrupskelytė rašo apie Joną Aistį, apibūdindama jį kaip atradusį “savitą poetinių ženklų sistemą” ir sukūrusį “individualaus braižo poeziją, orientuotą į grožį ir į elegišką, perregimą, stipriai sumenintą savęs išsakymą”. Autorė vaizdingai perbėgo poeto gyvenimo kelią, kuriame kalvis tėvas sūnų išvedęs į knygų pasaulį, o poetinio mąstymo mokytojų jam buvęs giminės gamtovaizdis. (Šia proga prisimintina, kad poeto gyvenimo kelias pasibaigė lygiai prieš dvidešimt metų. Jis mirė 1973 m. birželio 13 d.). Autorė nagrinėja jo kūrybos atspalvį, kuris atsispindi net ir jo publicistikoje. Šitame J. Aisčio asmens, jo kūrybos niuansų, lyrinio poleikų, poezijos mįslių, poeto mistinės pareigos atlikimo pristatymą gilios V. Skrupskelytės įžvalgos skaitytojui suteikia galimybę pamatyti “pilnavidurį” poetą, kurį ne visiems vienodai sekėsi atskleisti.

Tomas Venclova apžvelgia Bernardą Brazdžionį, kurio lyrikoje “bibliniai motyvai derinasi su modernizmu”. Bėgte perbėga gausią, šakotą, tauto-

je populiarią poeto kūrybą, daugiau pasakoja, mažiau analizuoja, nešykšti citatų, kurios už save kalba. Ilgoko straipsnio pabaigoje pastebi, kad “jaunieji išeivijos poetai gerokai nutolo nuo Brazdžionio, neretai su juo polemizavo”, tačiau jis “būtina spalva lietuvių kultūros spektre (...) ryškiausiai ir tiesiausiai iš visų lietuvių rašytojų išsąkęs protestą prieš okupaciją”.

Henrikas Radauskas — tai trečias šioje knygoje atskirai iškeltas poetas, nepriklausomybės amžininkas. Apie jį rašo Rimvydas Šilbajoris. Trumpai paminėjęs nueitą poeto gyvenimo kelią nuo Krokuvos, per Lietuvą, Vokietiją iki Vašingtono, apibūdina jo išskirtinį savitumą, kuris gali būti suvokiamas transformacijos principu, kur “visa medžiaginė ir dvasinė tikrovė praranda savo realią prigimtį”, kur “daiktai pabunda ir pradeda daryti stebuklus”. Užtat “pasauliu netikiu, o pasaka tikiu” poeziją paverčia vyksmu. Gausios citatos leidžia skaitytojui giliau įsijausti ir mėginti suprasti iškeliamas H. Radausko kūrybines savybes, supoetintus reginius, stačiai — visą pasaulį. Straipsnyje taipgi pastebima, kad H. Radauskas niekada nepraradęs “poeto įkvėpimo, originalumo, kūrybinės fantazijos ir sugebėjimo”.

Ir kiti

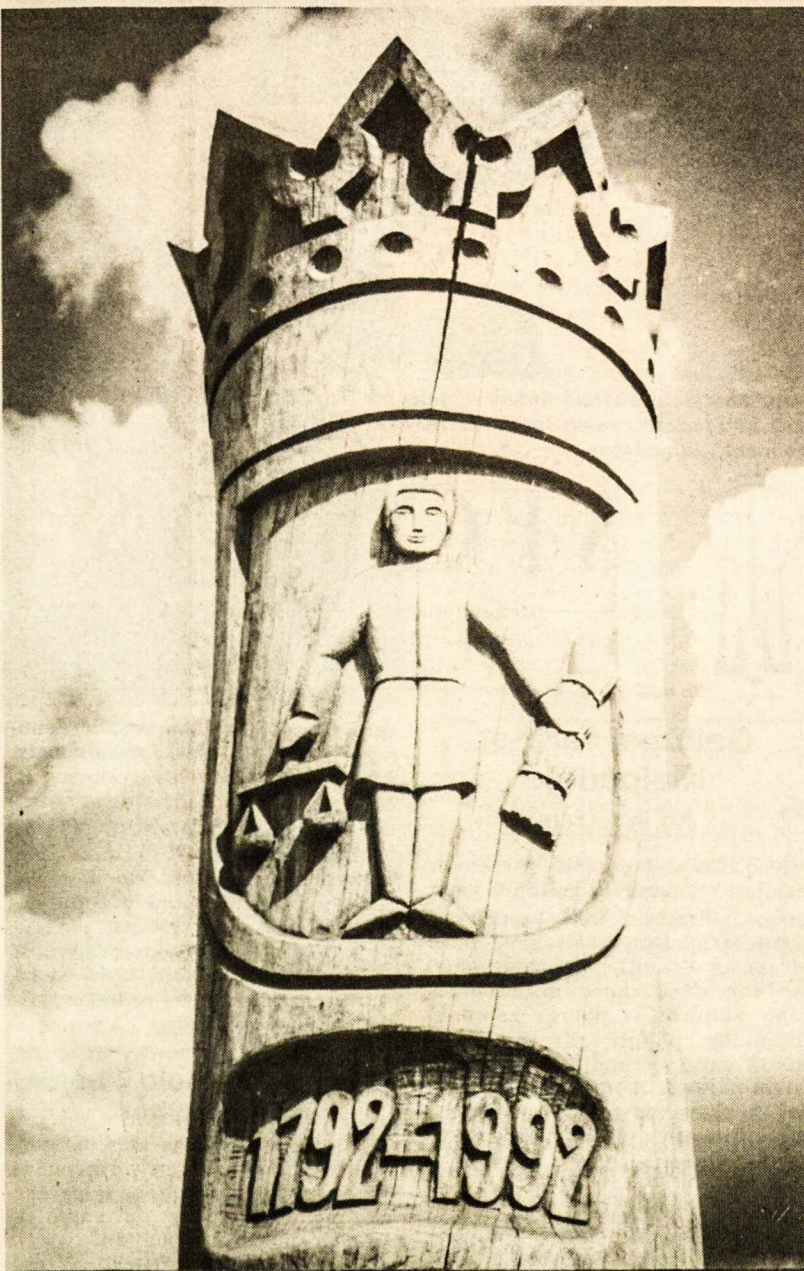
Su kitais nepriklausomybės amžininkais gana nešykščiai skaitytojus supažindina Kazys Bradūnas, įvade pastebėjęs, kad “egzodo ir tremties nelaimių kontekste mūsų poezija pasipildė naujais motyvais gilesniu žmogiškosios būties supratimu kontakte su laisvojo pasaulio kūrybiniu avangardu ir su kančios bei kraujo metais tėvynėje”. Čia apščiai duomenų ir kūrybos pavyzdžių paliečiant poetus: Jurgį Baltrušaitį, Julijų Baniulį, Nadą Rastę, Juožą Mikuckį, Kleopą Jurgelionį, Juozę Augustaitę-Vaičiūniene, Stasį Laucį, Stasį Santvarą, Juožą Tysliavą, Praną Dom. Girdžių, Petrą Babicką, Petronėlę Orintaitę, Mariją Černekytę-Sims, Antaną Gustaitį, Benediktą Rutkūną, Antaną Rūką, Antaną Jasmantą-Maceiną, Juožą Ylyvį (Stasį Ylą), Adomą P. Jasą, Gražiną Tulauskaitę, Petrą Pilką, Venenciją Ališą (Aleksandrą Arminą), Alfonsą Tyruolį Šešplaukį), Kotryną Grigaitę, Balį Gaidžiūną, Juožą Kruminą bei tu “kitų” kitus, pamintą daug pasidarbusius poezijos vertėjus Povilą Gaučį ir Antaną Rukšą.

Iškilieji beletristai

Toliau be jokio apibendrinančio įvado poetus pakeičia keturi išskirtiniai beletristai: Vincas Ramonas (Ramanauskas), Jurgis Jankus, Antanas Vaičiulaitis ir Pulgis Andriušis. Kiekvienam paveikslui skirtingi tapytiniai. Kęstutis Keblys piešia svarų Vinco Ramono grožinės literatūros įnašą, aštuoniomis eilutėmis perbėgęs rašytojo gyvenimą, suminėjęs keletą ankščiau jo išleistų ir gerai įvertintų apsakų bei romanų, ilgiau apsi-

stojo ties “Kryžiais”, kurie “pasisidare tarsi siektinas pavyzdys, gero tradicinio romano modelis išeivijos prozoje”. Atidžiai ir įžvalgiai panagrinėta V. Ramono kūryba apilama. Vytautas A. Jonynas gana plačiai praveria duris į turin-

tytą literatūrą, apibūdindamas ją kaip “literatūriškai brenimo, tiesiogiai veikiamą nepriklausomos Lietuvos kultūrinio gyvenimo poslinkių ir poreikių”. Kai kurie iš jų dar Lietuvoje “spėjo įminti savo pėdas mūsų literatūros raidon”, kiti “atsiskleidė jau tik pokario dešimtmėčiai išeivijoje”. Be šio bendrinio apibūdinimo, autoriui apžvelgdamas jų kūrybą, pasakė ir apie kiekvieną. Nealfabetine, bet kokia nors kita tvarka aprašomi: Kazimieras

Vabalninke, senojoje turgaus aikštėje, pastatytas stulpas primena prieš 200 metų gautas miesto teises. Herbe pavaizduotas žmogus, laikantis svarstyklės ir linų pundelį. Nuotr. Alf. Laučkos

čio “retą pasakotojo dovana” Jurgio Jankaus kūrybą, sudariusią brandų lietuvių beletristikos derlių, pradėtą krauti neprikli. Lietuvos saulėlydyje ir jau vėžimais-vėžimais daugelio dėmesiu traukiamą ir kraunamą priverstinio išeivijos literatūrinio aruoduose. Apysakymai, novelės, romanai kritiniu vertinimo žvilgsniu perskrodžiami aiškioje šviesoje, kad ir eiliniams skaitytojui būtų geriau matomi ir suprantami. Net ir tiems, kurie mažiau skaitė J. Jankų, susipažinęs su šiais jo kūrinių tiksliais nušakavimais, susidaro vaizdas, kas taip, o ne kitaip, atskleidžiant rašytojo pasaulį, kuris ne stebėtojų pramanytas, o tikras.

Antaną Vaičiulaitį aptaria Aušra Liulevičienė, panagrinėdama jo romaną “Valentina”. Prasiveria pakankamai ryškūs reginiai, nebeleidžiantis toli ir kažkur ieškoti spalvų, kurių gal iš viso nėra. Rodos, vienu ištariu išsireiškia apie kūrybinę visumą, pabrėžiančią rašytojo stiprybę, kai stilius “deimantiškuose” atsispindi žodžio menas, pasikeliantis daug aukščiau, negu kas vienu šoktelėjimu bandytų tai pasiekti. Rankraščio faksimilė ir per 22 puslapius išdėstytas pluoštelis nuotraukų atskleidžia vieną kitą neseniai mirusio rašytojo gyvenimo vingį.

Antanas Vaičiulaitis, rašydamas apie Pulgį Andriušį, kurį laiką leidžia pastarajam apie save patį pasakoti, nes kas gi geriau apibūdins Pulgio tėvą, pusbrolį, tuos pasakorus, padariusius rašytojui didelę, tik su gyvenimu pasibaigusią, įtaką. Keliautojo, žurnalisto, feljetonisto, vertėjo ir pagaliau Australijoje penkiomis išleistomis knygomis įsipilietinusio originalaus beletristo Pulgio Andriušio modelį, tarsi iš aukštaitiško drėbto molio, paspalvines sodriomis citatomis, nulipdė A. Vaičiulaitis, leidinyje neužimdamas daug vietos, leisdamas ir kūrybines mįsles ir gyvenimiškuosius klausimus patiems skaitytojams betarpiškai pasižiūrėti.

Palikę pėdsakus

Vėl prieiname prie tų “kitų” tai siauriau, tai plačiau Vytauto A. Jonyno apibrėžtų, kurie “literatūriškai brenimo, tiesiogiai veikiamą nepriklausomos Lietuvos kultūrinio gyvenimo poslinkių ir poreikių”. Kai kurie iš jų dar Lietuvoje “spėjo įminti savo pėdas mūsų literatūros raidon”, kiti “atsiskleidė jau tik pokario dešimtmėčiai išeivijoje”. Be šio bendrinio apibūdinimo, autoriui apžvelgdamas jų kūrybą, pasakė ir apie kiekvieną. Nealfabetine, bet kokia nors kita tvarka aprašomi: Kazimieras

Barėnas, Liudas Dovydenas, Juozas Kralikauskas, Jurgis Gliada, Nelė Mazalaitė, Petras Tarulis (Juožas Petrėnas), Antanas Tuly, Fabijonas Neveravičius, Juozas Švaistas (Balčiūnas), Vytautas Alantas, Petronėlė Orintaitė, Stasius Būdavas, Antanas Rūkas, Juozas Tininis, Juozas Kruminas, Antanas Giedrius, Kotryna Grišaitytė, Karolė Pažeraite, Stasys Tamulaitis, Vytautas Tamulaitis, Juozas Savasis (Vaišnora), Jonas Žmuidzinas, Jeronimas Ignatonis, Vacys Kavaliūnas, Andrius Norimas (Mironas).

Dramaturgai

Nepriklausomybės amžininkų dramaturgiją palyginti trumpu rašiniu išdėstė Bronius Vaskelis, padalinęs ją į pokario stovyklinio gyvenimo laikotarpį ir jau po 1949 metų pradėjus kurtis naujose padangėse. Pabrėžiami pirmieji bandomų žingsniai mėginant pereiti iš tradicinio į vakarietiško modernistinį teatrą. Paliečiami ginčų kėlę etikos ir estetikos klausimai. Kiekvienu atveju prasiškiša mėgėjiškas kūrinių pastatymas. Suminėti žymesnieji dramaturgai: Stasys Laucius, Vytautas Alantas, Jonas Grinius, Antanas Gustaitis, Jurgis Jankus, Antanas Rūkas ir geras tuzinas kitų. Taupiai papasakota apie kai kurias jų dramas.

Lietuva

Tu tokia maža, —
Žiupsnelis smėlio,
Baltijos negėstanti
Bangos
Ir dangaus
Žydrasis lopinėlis,
Vėjų numlyuota
Palanga.

Tu tokia trapi,—
Smėlio pilys
Skaidžiai griūva
Nuo vaikystės širdyje,
Vyturys, pavasariai
Iškilęs,
Grįžta atsikvėpti
Į tave . . .

Tu tokia skaudi,—
Kiekvieną randą gelia
Ir prieš laiką bala,
Tu — kiekvieno mūs
Ieškotas kelias,
Tu — kiekvieno mūs
L I E T U V A !

Valerija Vilčinskienė,
Mokyklės 4-4,
Gelgaudiskis 4461,
Šakių rajonas, Lietuva.

Atsiūsta paminėti

Viktoras Gidžiūnas, OFM, JURGIS AMBRAZIEJUS PABRŽA (1771-1849). Lietuvių katalikų mokslo akademija, Piazza dela Pilotta 4, Roma, 1993.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Adomas Galdikas, tapytojas, grafikas, scenografas, gimęs 1893 m. spalio 18 d. Giršinuose, mirė Niujorke 1969 m. gruodžio 7 d. Niujorko lietuviai jo šimtąsias gimimo metines žada paminėti Kultūros židinyje Brukljne. Specialiai sudarytas komitetas ten surengs dail. A. Galdiko kūrinių parodą, papildytą jo gyvenimą atspindinčiomis Vytauto Mažello nuotraukomis. Akademinei dalyje numatyta paskaita apie dail. A. Galdiko nuopelnus lietuviškajam menui.

Čikagiečio prel. dr. Juozo Prunskio archyvą, atiduotą Balzeko lietuvių kultūros muziejui, jau sutvarkė ir lankytojams paruošė bibliotekininkas Edvardas Pocius. Archyvų gali naudotis medžiagą renkantys tyrinėtojai. Viena žurnalisto, visuomenininko ir mecenato prel. dr. J. Prunskio archyvo dalis yra spaudinių ir dokumentų skyriuje, kita — rankraščių skyriuje. Šioje didesnėje archyvo dalyje vertingu informaciniu šaltiniu laikytinas prel. dr. J. Prunskio susiraišinėjimas su pasižymėjusiais lietuvių išeivijos veikėjais. Tyrinėtojams jis padės atskleisti mūsų gyvenimo bei veiklos rūpesčius ir problemas. Balzeko lietuvių kultūros muziejui Čikagoje dovnotame prel. dr. J. Prunskio archyve yra ir sovietų NKVD 1940 m. suimto kun. Juozo Čekavičiaus byla. Jis, kalintas Marijampolėje, išliko gyvas tik prasidėjusio Vokietijos-Sovietų Sąjungos karo dėka.

XXVII-ją mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitę “Dainavos” stovyklavietėje rugpjūčio 15-22 d.d. surengė JAV LB švietimo taryba ir jos pirm. Regina Kučienė. Stovyklos komendantu buvo pakviestas Bronius Keturakis, tvarkęs ir stovyklautojų mankštos reikalus, vadovėmis — Angelė Bailey ir Marija Newton, kapelionu — kun. Juozas Vaišnys, SJ. Stovyklautojų sveikata rūpinosi medicinos sesuo Gražina Vižnienė, nuotaiką skaidrinančiomis dainomis — muz. Ričardas Sokas, tautiniais šokiais — Jadvyga Matulaitienė. Savaitės įsijungė 129 mokytojai, tėvai, mokiniai ir lietuvių kalbos pramokti norintys asmenys iš įvairių JAV vietovių. Įvadinio žodžių stovyklą atidarė JAV LB švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė. Marija Newsom, viena stovyklos vadovių, perskaitė sveikinimus, gautus iš Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone Stasio Lozoraičio ir JAV LB krašto valdybos pirm. Vytauto Maciūno. “Dainavon” atvykus PLB švietimo komisijos pirm. Milda Lenkauskienė džiaugėsi, kad ši organizacija jau jungia net dvidešimt aštuoniuose šalyse gyvenančius lietuvius.

Studijų savaitės dalyviai paminėjo Vinco Mykoliaičio-Putino šimtąsias gimimo metines. Joms buvo skirtos dvi paskaitos: Apolinaro Bagdono — “Šimtas metų nuo Vinco Mykoliaičio-Putino gimimo”, Vacio Kavaliūno — “Tarp žemės ir dangaus”. A. Bagdonas pagrindinį dėmesį skyrė pačiam V. Mykoliaičiui-Putiniui bei jo gyvenimui. Mat jam teko studijuoti pas Pilotiškės 1893 m. sausio 6 d. gimusių ir Kačerginėje 1967 m. birželio 7 d. mirusių V. Mykoliaiči-Putiną. Jo kūrybą plačiau nagrinėjo V. Kavaliūnas. Su literatūra buvo susieta ir dr. Jolitos Kavaliūnaitės paskaita “Vytautės Žilinskaitės kūryba”. Kaune 1930 m. gruodžio 13 d. gimusi V. Žilinskaitė sovietinės okupacijos metais išaugo talentinga satyrike ir feljetoniste, sugebėjusia prasmukti pro kompartijos cenzorių tinklus. Turistinio pobūdžio buvo vaizdajuoste iliustruota Vilijos Idzeltės paskaita “Vilniaus vaško muziejus” ir be iliustracijų skaitytas Broniaus Krokio pranešimas “Aplankius Šalčininkų ir Gudijos mokyklas”. Darbai lituanistinėse mokyklose ir naujiems metodams buvo skirti pranešimai: Aldonos Milmantienės — “Religijos dėstymas”, Rimos Binder — “Gamtos mokslų sujungimas į visumą”, Danguolės Varnienės — “Mokinių vertybės motyvai”, Nijolės Gerstikienės — “Mano istorija”, Rūtos Mikulionienės — “Stočių sistema”. Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitės dalyviai paminėjo Stp. Dariaus ir St. Girėno skrydžio šėšiasdešimtmetį. Kunigystės auksinės sukakties proga buvo pasveikintas ir lietuvių kalbos kultūrą dėstęs kun. Juozas Vaišnys, SJ.

Druskininkų vokalinis liaudies ansamblis “Džukų daina”, įsteigtas ir vadovaujamas Irenos Rutkauskienės, atšventė veiklos trisdešimtmetį. Trijų dešimtmečių laikotarpyje “Džukų daina” Druskininkuose surengė 431 koncertą, kituose Lietuvos miestuose — 67, užsienyje — 18.

Lietuvių ir prancūzų kultūros centras steigiamas Palangoje. Vasarvietės gyventojus ir svečius jis supažindins su Prancūzijos istorija, jos dabartimi ir kultūra, o Palangon atvykstančius prancūzus — su Lietuva. Pirmieji žingsniai jau žengti. Iš Prancūzijos atvykusi specialistų grupė Palangos vasaros universiteto bibliotekoje dešimtį dienų skaitė paskaitas apie šiuolaikinę prancūzų architektūrą, muziką, daile ir švietimą.

Šv. Tėvui skirtų knygženklų parodą Lietuvos dailininkai surengė Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Parodon įsijungė 27 dailininkai su keturiasdešimt septyniais knygženkliais. Parodą atidarė kun. Vaclovas Aliulis, pabrėždamas, kad Jono Pauliaus II viešnagai skirtuose knygženkluose vyravo ir juos jungė kryžiaus motyvas Šv. Tėvo rankose. Vertintojų komisija I vietą už geriausius knygženklus pripažino Augustinui Virgilijui Burbai (Lietuvos teatro sąjungos prizas), II vietą — Rimai Gaizauskaitei (Juzefo Montvilio lenkų kultūros fondo prizas), III vietą — Alfonsui Čepauskui (Lietuvos-Norvegijos įmonės “Royal Garden” prizas).

Lietuvos simfoninis orkestras, įsteigtas ir dabar tebevadovaujamas dirigento Gintaro Rinkevičiaus, veiklą pradėjo 1988 m. rudenį, o pirmąjį koncertą surengė 1989 m. sausio 30 d. Tada jis buvo pavadintas Jaunimo simfoniniu orkestru, o dabar jau vadinamas Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru. Naujaisis šiemetinis sezonas rugsėjo 2 d. buvo pradėtas koncertu vilniečiams Lietuvos operos ir baletų teatre. Programą sudarė Leonardo Bernsteinio simfoniniai šokiai iš muzikinio veikalo “West Side Story”, George Geršvino “Rhapsody in Blue” fortepijonui ir orkestrui, anglų kilmės John Rutterio “Magnificat” chorui ir orkestrui. I “Žydrosios rapsodijos” atlikimą įsijungė dabar jau JAV gyvenantis pianistas Povilas Stravinskis. “Magnificat” kūrinio atlikime orkestrui talkino Vytauto Miškinio vadovaujamas berniukų ir jaunuolių choras “Ažuoliukas” ir šiemet Lietuvos muzikos akademiją baigusi sol. Ilona Orentaitė, sopranas, jau debiutavusi operos scenoje. Pirmojo sezono koncerto programa rugpjūčio 28 d. buvo atlikta Mažeikiuose, rugpjūčio 29 d. — Klaipėdoje. Lietuvos simfoninis orkestras po šių koncertų pradėjo gastroles Lenkijoje, Olandijoje ir Vokietijoje.

Prof. Leopoldas Kumpikas, technikos mokslų kandidatas, iligus metus pedagoginį darbą dirbęs Kauno politechnikos institute ir iš jo išaugusiame Kauno technologijos universitete, mirė š. m. liepos 30 d. Palaidotas Kauno kapinėse Petrašiūnuose. Vėliuon, gimęs 1906 m. Čepiškėse, dabartiniame Mažeikių rajone, 1924 m. baigė Šiaulių gimnaziją ir pradėjo studijas Kauno universiteto technikos fakultete. Dėl nepalankių gyvenimo sąlygų studijų negalėjo tęsti ir jas turėjo nutraukti. Tad jau Vytauto Didžiojo universiteto technikos fakultetą baigė tik 1938 m., gaudamas mechanikos inžinieriaus diplomą. Liko universitete dirbti asistentu metalų technologijos katedroje. Gavęs švedų firmos stipendiją, tobulinosi Švedijoje, ten susipažindamas su pažangia metalų apdirbimo technika. Nuo 1951 m. vadovavo Kauno politechnikos instituto mašinų gamybos technologijos katedrai, vienuolika metų buvo išrenkamas jo pastangomis įsteigto mašinų gamybos fakulteto dekanu. Nenuostabu, kad jis laikomas Lietuvos mašinų gamybos puoselėtoju, jų gamintojų mokytoju. Tai liudija jo pomirninį palikimą sudaranti knyga: “Spartusis metalų tekimas” (1953), “Metalų apdirbimas spaudimu” (1957), “Fezuotojų vadovas” (1958), “Metalų paviršiaus išbaigimas” (1960), “Techniniai matavimai ir pakeičiamumo pagrindai” (1963), su H. Klemenavičiumi parašyti “Mašinų gamybos technologijos pagrindai” (1967).

V. Kst.

BELAUKIANT POPIEŽIAUS rugpjūčio 29 d. pilnutėlėje Vilniaus arkikatedroje vyko turiningas renginys — Religinės poezijos popietė. Nuotraukoje grupę dalyvavusių skaitytojų ir poetų: VLADAS BAGDONAS, KAZYS BRADŪNAS, JONAS JUŠKAITIS, BERNARDAS BRAZDŽIONIS, ALDONA PUIŠYTĖ ir EDMUNDAS ATKOČIŪNAS. Nuotr. Alf. Laučkos

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmdieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.75%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 4.00%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 4.00%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 4.25%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 4.50%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 5.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 5.25%	1 metų 5.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.00%	2 metų 7.25%
1 metų GIC-met. palūk. 4.25%	3 metų 8.00%
2 metų GIC-met. palūk. 4.75%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 5.50%	1, 2 ir 3 metų 6.00%
4 metų GIC-met. palūk. 5.75%	
5 metų GIC-met. palūk. 6.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP. 3.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 4.75%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 6.00%	
Taupomąją sąskaitą 2.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.175%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVAS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS (NAMUS)
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

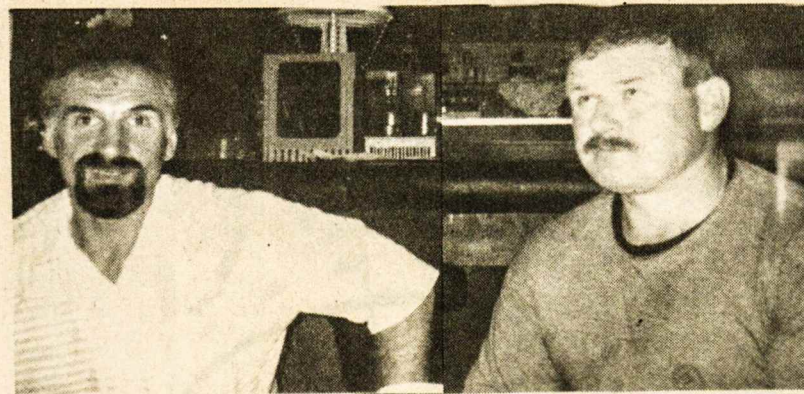
2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Stipriausias Lietuvos žmogus – "galiūnas" RAIMUNDAS ZENKEVIČIUS (dešinėje) kartu su savo treneriu BRONIUMI VYŠNIAUSKU 1993 m. birželio mėn. Klaipėdoje Nuotr. Ed. Šulaitis

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Galiūnai varžėsi Klaipėdoje

ED. ŠULAITIS

Nuo 1989 m. Lietuvoje vyksta vadinamieji "Lietuvos galiūno" konkursai. Pirmasis toks konkursas, pagal tarptautines taisykles, buvo surengtas Vilniuje, Sporto rūmuose. Idėją davė tuometinis Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto viršininkas Dainius Kepenis. Pirmuoju galiūnu tapo Lietuvos jūrų laivininkystės motoristas Raimundas Zenkevičius iš Klaipėdos, kurį treniravo Klaipėdos "Meridiano" sporto klubo pirm. Bronius Vyšniauskas.

Po metų įvykusių analogiškose varžybose, kur buvo liaudiško stiliaus rungtys (girnų, stūmimas, maišais prikrauto vežimo stūmimas, rasto nešimas), R. Zenkevičius liko antruoju po netikėtai į pirmą vietą patekusio Joniškio grūdų kombinato elektriko Egidijaus Karskio.

Pernai nutaręs šio pobūdžio varžybas praleisti, šių metų liepos 31 d. Klaipėdoje įvykusiame galiūnų susirėmime R. Zenkevičius vėl išėjo nugalėtoju. Po jo likusieji išsiriavo taip: Audrius Vosylius, Alvydas Kirkliuskas, Arvydas Švežda, Regimantas Vaitkus. Beje, A. Kirkliuskas buvo nugalėtoju pernai, kai R. Zenkevičius nedalyvavo.

Šiame galiūnų konkurse dalyvavo ir Anglijos stipriųjų grupė, kurių keli yra, vieni iš stipriausių pasaulyje. Anglas Mark Hoggins išėjo absoliučiu šių bendrų varžybų nugalėtoju, tačiau po jo sekė trys lietuviai: Zenkevičius, Vosylius ir Kirkliuskas.

Taip pat buvo ir komandinės varžybos, kurias netikėtai lengvai laimėjo lietuviai, iš 5 rungčių užėmė 4 pirmąsias vietas. Bendras rezultatas, skaičiuojant baudos taškus (o jų reikėjo gauti kuo mažiau) toks: Lietuva 79:5, o Anglija 117:5.

Šias varžybas stebėjo apie 15 tūkst. žmonių, kas šiuo metu, bene, rekordinis skaičius Klaipėdoje. Varžybų metu grojo gerai žinomas "Jonio" ansamblis, dainavo Ovidijus Vyšniauskas. Ši gerai pasisekęs renginį suorganizavo Bronius Vyšniauskas, o jam nemažai padėjo Klaipėdos miesto tarybos pirm. Vytautas Čepas.

Apie šį renginį daug rašė ir nemažai nuotraukų įsidėjo dienraštis "Klaipėda", kurio informacija ir pasinaudota. Renginį taip pat pažymėjo ir kiti Lietuvos dienraščiai, o ypač "Lietuvos rytas" iš Vilniaus.

Š.m. birželio mėn. pradžioje viešint Klaipėdoje, buvo gera proga asmeniškai susitikti su vėl galiūno titulą laimėjusiu R. Zenkevičiumi ir jo treneriu Broniumi Vyšniausku. Laivininkystės rūmų kavinėje prie puodo kavos pasisėkėjome apie buvusius ir būsimąjį galiūnų konkursą ir jau tuomet R. Zenkevičius tikėjo savo pergale, nors, būdamas kuklus per daug

Viena populiariųjų rungtys – svoriais pakrauto vežimo tempimas prie baigėms linijos. Nuotrauka gauta iš Lietuvos galiūnų federacijos pirminko Kęstučio Klimaičio

meto trijų neįvykdytų iki galo, jau 73-čiosios.

Ir šiandien Lietuvos futbolą slepia bėda... Dauguma geriausių futbolininkų žaidžia užsieniuose, ir atrankos turnyre į 1994 m. pasaulio čempionatą mūsų krašto vienuolike nebepajėgė turimomis antraeilėmis įėjomis išsikvoti dalyvio teisę. Taip pat Lietuvos aukščiausios lygos pirmenybėse, neturint geriausiųjų, futbolo lygis krenta.

Lietuvos futbolininkai iškrito

Atrankos į pasaulio futbolo (soccer) čempionatą, kuris įvyks 1994 m. JAV-se, Europos trečioje grupėje, rugpjūčio 25 d. Kopenhagoje, Lietuva žaidė su Danija ir rungtynes pralaimėjo 4:0. Sekančias ir paskutines rungtynes sužaidė rugsėjo 8 d. Dubline su Airija, jas pralaimėjus taip pat rezultatu 2:0. Viltys sužlugė... Lietuva teisės dalyvauti pasaulio čempionate nebeišvijo: ir šios grupės lentelėje tarp 7 žaidžiusių komandų su 7 taškais liko 5-je vietoje. Pirmąją Airiją su 15 ir sekantią yra Danija, surinkusi 14 taškų. Atrodo, kad šios dvi valstybės yra užsitikrinsios keliaiapius į 1994 m. pasaulio pirmenybes JAV-se.

ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 1993 m. lapkričio 13 d. Klivlando Lietuvių namuose, 877 East 185th St., Cleveland, OH. Tel. (216) 531-2131. Suvažiavimo pradžią 11 v. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja: sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtingieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuvių organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportinių gyvenimų besidomintys asmenys.

Smulkios informacijos pranešamos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, nori gauti daugiau informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirm. Audrų Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1Y7, Canada. Tel. (416) 767-6520.

Šalia einamųjų ŠALFASS-gos reikalų, vienu iš svarbiausių šio suvažiavimo punktų bus sportinis bendravimas su Lietuva.

ŠALFASS-gos c. valdyba

Toronto "Vyčio" sporto klubas praneša, kad registracija jaunųjų krepšininkų, berniukų ir mergaičių sekančio sezono treniruočių įvyks š.m. spalio 4 d. tarp 7 ir 8 v. vakaro, Holly Angels katalikų mokykloje, 65 Jatland Road (pirmos šviesos į šiaurę nuo Queensway ir Islington Ave.) Dėl papildomų informacijų skambinti Tomui Akelačiui tel. 253-0943. "Vyčio" klubo valdyba

Skautų veikla

• Toronto "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntu 1993-1994 metų veiklos kalendorius: Atidarymas rugsėjo 19 d., registracija rugsėjo 25 d., "Romuvos" darbai spalio 16 d., skautų Kūčios gruodžio 5 d., kalėdų darbai gruodžio 18 d., žiemos iškyla sausio 23 d., Vasario 16 minėjimas vasario 6 d., susimasty-mo diena vasario 22 d., Kaziuko mugė kovo 6 d., Šv. Jurgio šventė balandžio 24 d., tėvų susirinkimas birželio 14 d. ir registracija į "Romuvos" stovyklą. Stovyklavietės paruošimo savaitgaliai: liepos 9-19 ir 23-24 d. "Romuvos" stovykla – rugpjūčio 7-20 d.d.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntu rugsėjo 19 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje ir salėje pradėjo žiemos veiklos sezoną. Mišiose giedoją "Volungės" choras ir nauja jaunimo grupė. Vadovavo s. muz. D. Viskontienė padedant D. Radkei ir J. Vaicėtei. Mišių skaitinius skaitė vsl. D. Viskontas. Mišias atnaušo s. kun. A. Simanavičius, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, ir svečias iš Lietuvos, Viduklės ir Paupio parapijų klebonas kun. V. Aukštakalnis, pasakęs ir pamokslą.

Po pamaldų didžiojo salę vyko iškilminga sueiga. Dalyvavo apie 80 sešių ir 70 brolių. Ineštos vėliavos, sukalbėta malda, pagerbti iškilmingai amžinybės skautaitės, perskaitytas aktas, uždegtos trys žvakės, atrišta juosta. Įsaky-muose perskaityti įsipareigojimus baigusį atleidimai ir naujų vadovų-vių paskyrimai. Tuntininkai – Vida ir Algis Senkai visiems padėjo kuo už dalyvavimą. Po Tautos himno inieštos vėliavos ir sueiga baigta vakarine malda "Ateina naktis".

• LS brolijos VS v.s. G. Deveikio įsakymu Toronto "Rambyno" tuntu tuntininku s. A. Senkus paskirtas antrai dvejų metų kaden-cijai.

• Sveikinam "Rambyno" tuntu ad. ps. dr. Ramūnį ir Silviją Saplius, sulaukusius ketvirtos paukštystės Larisos.

• A.a. ps. G. Baltaduonienės atminimui \$300 "Romuvos" stovyklavietei paukukojo p. Baer.

• S. dr. A. Dailidė ir jo šeima, netekus tėvelio, nuosirdžiai už-jaučia ir kartu liūdi – Toronto skautija. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **40**

MOKA:

- 3.75% už 90 dienų term. indėlius
- 3.75% už 6 mėnesių term. indėlius
- 4.00% už 1 m. term. indėlius
- 4.25% už 2 m. term. indėlius
- 4.50% už 3 m. term. indėlius
- 5.00% už 4 m. term. indėlius
- 5.25% už 5 m. term. indėlius
- 4. % už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 5.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 3.00% už OHOSP (variable rate)
- 2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
- 3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
- 1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.
- 2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 8.50%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 5.75%
- 2 metų 7.00%
- 3 metų 7.75%
- (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 6.00%
- (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 97 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

SOLD

COLDWELL BANKER

RESIDENTIAL REAL ESTATE

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikeliame į naujas patalpas – prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Atknykstėms vieta RUE LEGER gatvėje beveiks nuo gegužės 15 d. Paketų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

ASF

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg. arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas
937-9898
Vytautas Grudis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atskiriant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda.

Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nupigintos kainos sezono pabaigai

Prašome registruotis kuo greičiau nes vietų neperdaugausia beilę

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Kanados įvykiai

(Atkelta 1-1 mo psl.)

bės ir Kanadą valdyti su sava mažumos vyriausybė, tikėdamiesi opozicinių partijų bendradarbiavimo. Dėl tokios taktikos skaudaus pralaimėjimo 1980 m. jau yra susilaukusi konservatoriaus ministerio pirm. Joe Clarko mažumos vyriausybės.

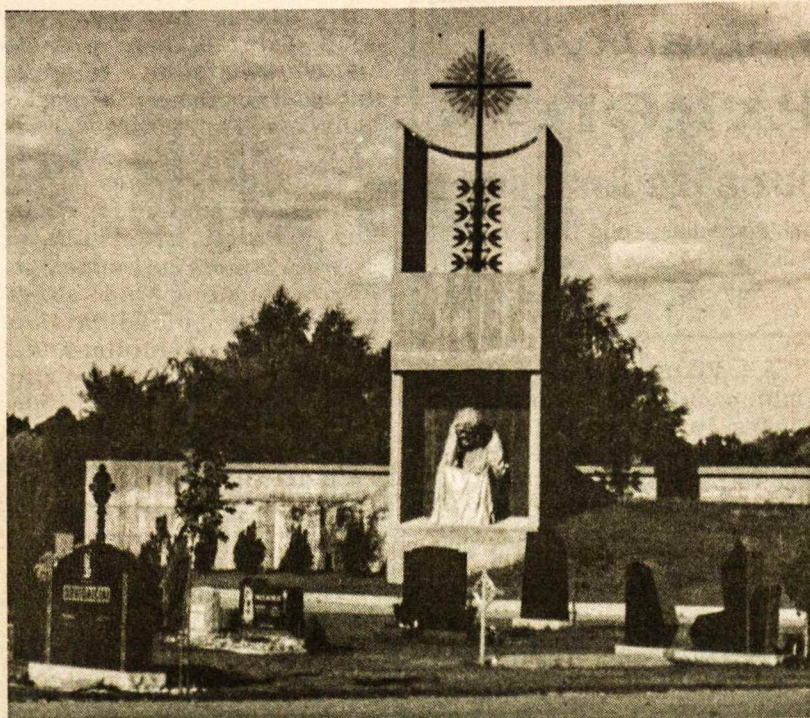
Kanadiečių politinės nuotaukos pasikeitimų gali atnešti numatytos rinkiminės vadų diskusijos televizijoje. Iš jų turbūt mažiausiai naudos susilauks NDP socialistų vadovė A. McLaughlin, kurią ministere pirmininke norėtų matyti tik 3% apsisprendusių balsuotojų. Kanados NDP socialistai netgi gali prarasti politinės partijos teises, pažeidę nustatytą balsų minimumą parlamente.

Ontario NDP socialistų premjero Bob Rae vyriausybės žirklių neišvengė ir valstybinė OHIP sveikatos bei ligoninių drauda. Ontario sveikatos ministrė Ruth Grier antrą kartą apkarpė nemokamų vaistų programą pensininkams ir labdaros pašalpų gavėjams. Programos fondu naudodavosi beveik pusantro milijono Ontario provincijos gyventojų. Pernai iš nemokamai gaunamų vaistų sąrašo buvo išbraukti 106, o dabar – 134 vaistai. Liūdniausia, kad ši kartą jau paliesti net ir tokie, kuriuos pensininkams reikia imti kasdien iki mirties. Teisinamasi, kad juos ar bent jų pigesnius pakaitalus galima nusipirkti vaistinėse be gydytojo recepto.

NDP socialistų vyriausybė, pirmą kartą laimėjusi Ontario parlamento rinkimus, dėl finansų ministerio F. Laughreno klaidų susilaukė rekordinio deficito. Su juo dabar kovojama valdžios tarnautojų unijų algų užšaldymu, išlaidų sumažinimu net socialinėse programose. Varžtų neišvengė ir OHIP draudos nemo kamų vaistų fondas. Tuos varžtus labiausiai jaus liguisti senieji pensininkai, vaistus turėjęs pirkti iš savo mažų pensijų.

Karo nusikaltėlių paieškomis Kanadoje pasižymėjo buvęs Kvebeko aukščiausiojo teismo teisėjas Jules Deschenes. 1985-87 m. jis vadovavo Kanados karo nusikaltėlių tyrimo komisijai. Jo pastangų dėka tokie II D. karo nusikaltėliai dabar gali būti teisiami Kanadoje, nors nusikalto kitose šalyse. Iš šio įstatymo ne daug turėta naudoti. Mat kaltinimų susilaukiantys asmenys jau baigia išmirti dėl senatvės. Miršta ne tik jie, bet ir jų kaltintojai bei liudininkai.

Rugsėjo pradžioje teisėjas J. Deschenes, atšventęs amžiaus septyniadešimtmetį, buvo išrinktas Jungtinių Tautų karo nusikaltėlių tribunolui. Jį, turėsiantį vienuolika teisėjų, įsteigė JT saugumo taryba. Tribunolas veiks Olandijoje, Hagos mieste. Bus teisiami Jugoslavijos pilietinio karo dalyviai, apkaltinti žmogžudystėmis, moterų prievartavimais, tautinių grupių persekiojimu bei kitais žiaurumais. Kanadietis J. Deschenes tribunolui buvo išrinktas 125 balsais. Už jį dvylika balsų daugiau gavo tik amerikietis teisėjas G. K. McDonald. V.Kst.

Sv. Jono lietuvių kapinių centrinė vieta – koplyčia, skirta Lietuvos kankiniams. Po Lietuvos kankinių šventės pamaldų šventovėje į ją vyko iškilminga procesija. Nuotr. J. Staškaus

Lietuvos kankinių šventė

Lietuvos kankinių metinė šventė Anapilio parapijoje Mississaugoje ir naujo kunigo Vytauto Volerto priėmimas įvyko rugsėjo 26, sekmadienį.

Iškilmingas Mišias atnašavo kun. V. Volertas su kitais septyniais artimesnių lietuvių parapijų kunigais. Pamokslą pasakė iš Lietuvos – Viduklės ir Paupio klebonas kun. Viktoras Aukštakalnis. Pamokslas pagrindinė mintis – Lietuva spaudžia dideli medžiaginiai nepriekliai, tačiau daug svarbesnė yra dvasinė spritis. Ilga sovietinė okupacija paliko dvasinius griuvėsius.

Per Mišias giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo. Įsijungė taip pat smuikininkė R. Melkienė.

Pamaldose taip pat dalyvavo šaulių, katalikų moterų ir skautų vėliavos.

Po Mišių šventės maldininkų procesija su švenčiausiuoju, aukomis, giedant parapijos chorui, nuėjo į Sv. Jono lietuvių kapines.

Šventės vaisės buvo Anapilio didžiojoje salėje. Trumpą, bet puikią meninę programą atliko "Volungės" choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės, palydint muz. J. Govėdai.

Pokyliui vadovavo parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus, kuris supažindino su kvietiniais svečiais ir ilgesniame žodyje su naujuoju parapijos kunigu V. Volertu. Iškilmės dalyvavo ir kunigo tėvai rašytojas Vytautas ir Bronė Volertai. Kun. V. Volertui su sveikinimais parapijiečių vardu buvo įteikta dovana – nešiojamas altorėlis. Naująjį kunigą Gerojo Ganytojo Wasagoje mišijos vardu sveikino A. Sekonis. Kun. V. Volertas nuotai-

KLB žinios

KLB XV-SIOS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMO antroji sesija įvyks š.m. lapkričio 6 d. Lietuvos kankinių parapijoje, Anapilyje, 2185 Stavebank Road, Mississauga.

KLB raštinėje yra platinamas 1992 m. kultūros švietimo suvažiavimo leidinys "Mes ir 2001".

Aukos Kanados lietuvių bendruomenei: \$100 – A. Senkus; \$25 – dr. R. Saplys.

Salidarumo mokestis: \$300 – Wasaga Beach apylinkė; \$295 – Delhi-Tillsonburg apylinkė. N.

Nori susirašinėti

su užsienio lietuviams. Prašau rašyti šiuo adresu, Vytautas Sinkėvičius, Varpėjų 2A-10, Viečiūnai, 4690 Druskininkai, Lithuania.

Rūta Adomaitytė, devintos klasės gimnazistė, norėtų susirašinėti su berniuku ar mergaite iš Kanados ar JAV-bių. Rašyti: Dainavos 7, Kaunas 3000, Lithuania.

kingai visiems už viską padėkojo.

Padėkos žodį gausiems dalyviams, svečiams ir šventės rengėjams tarė parapijos klebonas kun. J. Staškaus.

Šia proga buvo surinkta per \$3000 aukų Viduklės klebono V. Aukštakalnio išlaikomam vaikų našlaityniui.

Šventės dalyvius gardžiai vaišino šeimininkė J. Gorkienė su savo talkininkėmis.

Kanados lietuvių muziejuje buvo paruoštos naujos parodos. Tarp jų – Kalgary gyvenančios dail. Elytės Balkytės-Zubienės darbai, vaizduojantys lietuvių liaudies drabužius. A.

SKAITYTUOJAI PASISAKO LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITES

Jubiliejinė, 40-toji, Europos lietuviškųjų studijų savaitė įvyko rugpjūčio 1-8 d.d. St. Ulrich namuose Augsburg, Vokietijoje. Man teko dalyvauti. Esu labai dėkingas, kad turėjau progą vėl bendrauti su senais draugais, užmegzti ryšius su naujais pažįstamais ir klausytis įdomių paskaitų su diskusijomis.

Paskutinė paskaitų diena buvo skirta studijų savaitės likimui. Dr. Kajetonas Čėginskas (ilgus metus dirbęs Laisvosios Europos radijo stotyje Miunchene, dabar gyvenęs Švedijoje) skaitė kruopščiai paruoštą paskaitą tema "40 savaitių ir kas po to". Tai buvo pasisakymai dėl savaitės istorijos ir vystymosi, taip pat žvilgsnis į ateitį. Minėjo jis daug įdomių dalykų apie savaitės iniciatorių, kurių tarpe jau mirę profesorai – Zenonas Ivinskis, Jonas Grinius ir Antanas Maceina. Atečiai jis pasiūlė 4 variantus: 1) visiškai nutraukti studijų savaites, 2) perkelti jas į Lietuvą, 3) reformuoti organizaciją, 4) tęsti kaip buvo.

Jeigu man, kaip kitataučniui, būtų leista trumpai pareikšti savo nuomonę, pabrėžčiau, kad pirmas variantas yra blogiausias. Nemačiau jokios priežasties dabar baigti 40 metų vaisingą tradiciją. Savaitės prasmė buvo ir yra analizuoti kultūros įnašą tautiniame gyvenime. Jeigu šita tradicija būtų nutraukta dabar, toks žingsnis reikštų, kad kultūrinis gyvenimas pralaimėjo ir toliau neturi prasmės. Priešingai: mano galva, ateities problemos aplamai bus milžiniškos, ir šiame kontekste studijų savaitės atliks svarbų vaidmenį.

Nors pirmas variantas yra, mano nuomone, atmetinas, nesilūyčiau priimti antrą arba ketvirtą. Man atrodo, kad geriausias būdas yra tęsti darbą naujomis aplinkybėmis.

Studijų savaitės turi atspindėti naują Lietuvos poziciją dabartiniame pasaulyje. Daug kalbama apie Europą ir faktą, kad Lietuva niekada nenustojo būti jos dalimi. Tai tiesa, bet taip pat tiesa, kad Europa dabar nėra tokia, kokia ji buvo 1940 m., kai Lietuva nustojo būti nepriklausoma. Vėl laisva ir nepriklausoma Lietuva privalo rasti savo vietą naujoje Europoje.

Nesvarbu, ar studijų savaitės bus organizuojamos Vokietijoje, Anglijoje, arba, jei tai praktiškai įmanoma, Lietuvoje. Pagal bendrą pavadinimą Europos lietuviškųjų studijų savaitės turėtų būti organizuojamos Europoje. Bet man atrodo, kad šitam kontekste absoliučiai reikalinga nauja koncepcija. Europa yra dabar pirmoje vietoje geografinis terminas. Kokia šio termino politinė arba kultūrinė prasmė, yra gan neaišku. Būtų daug geriau kalbėti apie studijų savaitės pasauliniame kontekste. Europos naują savoką visi privalome aptarti ir iširti.

Bet vienas dalykas yra aiškus: Europa ir pasaulis laukia visų tautų kultūrinio bendradarbiavimo. Todėl sakyčiau: būtinai tęskite studijų savaites. Tai bus ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio labui.

Alfred Bammesberger, Richard-Strauss 48, D85072 Eichstaett, Vokietija

Tėviškės žiburiai • 1993. IX. 28 – Nr. 39 (2274) • psl. 9

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas (Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594 Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas) (arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Istaigos telefonas Toronto, Ontario (416) 532-3443 M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Atstovybė Lietuvoje: (Bloor ir Jane gatvių kampas) Gedimino pr. 26-217 Toronto, Ontario M6S 4W3 Vilnius 2600 Tel. (416) 762-7393 Tel. (3702) 22 78 97 Fax (416) 763-0674 Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių
• Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
• Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronto (Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai. Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Paceviciene – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Knygų išskykla
"SAMOGITIA"
meniška įrūša
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės

Angele Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Nuo 1979 m. veikiantis Kanadoje profesionalus, lietuviškas kelionių biuras kvečia keliauti kartu!

* Geriausios kainos. Patogiausias oro linijos
* Priimami užsakymai 1994 m. kelionėms į Lietuvą
* Galite išsirinkti kelionę į Vilnių mokant tik \$90 į mėnesį. Prasykite informaciją.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskiriamas bei keliones giminėms atvykti į Kanadą • Sveikatos ir kelionių draudimas • Persiųsti pinigais ir vaistais giminėms • Keliones lėktuvais bei traukiniais • Keliones pramoginiams laivams • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus • Keliones į sveikatingumo sanatorijas
Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

PUIKI KELIONĖ LIETUVIŠKOMS ŠEIMOMS!
7 dienos į Karibų salas ar Aliaską nauju Amerikos šeimų laivu.

– Nepamiršamos atostogos vaikams, tėvams, seneliams
– Vieta šeimų susitikimams ir jubiliejams
– Nesezoninėms datoms vaikai nuo 2-17 metų amžiaus nemokamai
– Kaina suaugusiems nuo \$845 (JAV)
– Laivas labai populiarus, siūlome pasinaudoti proga ir Jums praleisti atostogas kartu su šeima
– Vietų skaičius ribotas, planuokite atostogas dabar, ir skambinkite tel. 533-8443

Praleiskite rudens atostogas Europoje ir sutaupysite
Išvykimas rugsėjo 30 arba spalio 7 d. Grįžimas spalio 6, 13, 27 d. d.

KOPENHAGA \$569.00 plius mokesčiai
VILNIUS \$959.00 plius mokesčiai
STOCKHOLMAS arba
OSLO \$669.00 plius mokesčiai

Pasinaudokite šiais ypatingais pasiūlymais!
7 dienos, 5 naktys, viešbutis ir skrydis
Danijoje – iš viso tik .. \$799.00 plius mokesčiai

Dėl informacijų skambinkite:
FEDERSEN world tours inc.
Tel. (416) 882-5470 Nemokamas tel.
Faksas (416) 882-5472 1-800-268-9049
Dėl rezervacijų skambinkite savo kelionių agentūrai.

Naujas pagerintas patarnavimas
Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland, Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines, Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines, Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton, Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St., St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

TORONTO

Anapilio žinios

— Rugsėjo 26, sekmadienį, atšventė savo parapijos šventę – Lietuvos kankinių dieną. Po iškilmingų pamaldų buvo parapijos vaišės ir kun. Vytauto Volerto priėmimas. Pamokslą sakė iš Lietuvos atvykęs Viduklės klebonas kun. Viktoras Aukštakalnis. Vaisių metu meninę programą atliko Toronto choras "Volunge".

— Rugsėjo 27, pirmadienį, palaidotas a.a. Stasys Bubulis, 68 m. amžiaus.

— Mūsų parapijoje susituokė: Sabina Prakeitė su Garth Robinson, Gitana Kartavičiūtė su Darius Chodocinskiu.

— Toronto Maironio mokyklos mokslo metų pradžios pamaldos bus spalio 3, sekmadienį, 9.30 v. Lietuvos kankinių šventovėje.

— Kanados šaulių rinktinės dvidešimtmekčio proga, spalio 3, sekmadienį, mūsų šventovėje 11 v. Mišiose organizuoti su vėliavomis dalyvaus šauliai. Po pamaldų kapinėse jie paminės savo patstatyto "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" paminklo atidengimo penkerių metų sukaktį.

— Rudeninė Kapinių lankymo diena bus spalio 3, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto Vl. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusų kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilį ir pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

— Spalio 3, sekmadienį Kapinių lankymo dieną, Anapilio Parodų salėje mūsų parapijos KLKM draugijos skyrius rengia parodą, kurioje dalyvaus: keramikė Valentina Balsienė su savo keramikos bei aukso ir sidabro dirbiniais ir Vytautas Macas su savo paveikslais.

— Tėveliai prašomi savo vaikučius registruoti Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokoms klebonijoje. Pamokas ves ses. Loreta.

— Mišios spalio 3, sekmadienį, 9.30 v. r. už a.a. Birutę Pšiedziečienę, 11 v. r. už parapiją; Wasagoje 11 v. r. už a.a. Joną Valantiejų ir šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Padėkos šventė ir moterų draugijos 40 metų veiklos sukaktis įvyks š.m. spalio 17, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose. Pietūs su vynu 1.30 v.p.p. Įėjimo bilietus platina A. Langienė tel. 233-0511, I. Pukas tel. 236-1364 ir I. Delkus tel. 233-8510. Meninę programą atliks Toronto vyrų choras "Aras".

— Moterų draugijos posėdis – spalio 3, sekmadienį, po pamaldų.

— Pamaldas sekmadieniais įprastu laiku laikys kun. P. Dilys.

— Vyskupas Kalvanas ir visi kunigai Lietuvoje sveikina mūsų parapiją per vyskupą H. Dumpį.

A.a. Vytautas Tamulaitis, 80 metų amžiaus, rašytojas, vaikų literatūros klasikas, mirė rugsėjo 22 d., palaidotas iš Toronto Prisikėlimo šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapily.

Anapilio autoaiškštės vajai

aukojo: \$200 – V. B. Vaičiūnai, T. V. Gražuliai; \$100 – V. Kazlauskas, K. Juknevičienė, J. A. Lukošūnai; \$50 – A. Gaidelienė. Iki šiol suaukota \$21,600.24.

FLORIDOJE naujame name išnuomojami 2 miegamieji kambariai. Galima naudotis virtuve ir baseinu. 40 mylių į šiaurę nuo Tampa Bay prie US 19 greitkelio. Skambinti 416-769-6973.

Kviečiame aplankyti NAUJAS PARODAS

Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje

Muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais – nuo 10.15 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais – nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

Muziejaus vadovybė

Kanados šaulių rinktinės 25-čio minėjimą-balių š.m. spalio 2, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose organizuoja Vl. Pūtvio šaulių kuopa. Programoje: minėjimas, meninė dalis, kurią atliks "Gintaro" ansamblio kaimo kapela, šilta vakarienė, šokiai, loterija. Spalio 3, sekmadienį, 11 v. r. – iškilmingos Mišios Anapilio šventovėje. Po Mišių bus paminėta paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" 5-rių metų sukaktis. Kanados lietuvių kultūros muziejuje veiks šaulių sukaktuvinė paroda. Bilietus į balių platina: V. Pečiūlis tel. 247-2221, B. Savickas tel. 244-2267, S. Jokubaitis tel. 537-2869.

Kuopos valdyba

Vilniaus radijo pranešimai nuo rugsėjo 26 d. girdimi 7150 kHz dažniu 7 v.v. Kadangi tą dieną Lietuvoje laikrodžiai atskumi viena valanda atgal, tai mūsų laikui, kol laikrodžiai bus čia atskuti, Vilniaus pranešimų reikia klausytis 8 v. Inf.

Toronto mieste privalomas žiemos sezono šildymas pradėdamas rugsėjo 15 d. ir baigiamas birželio 1 d. Temperatūros minimumas yra nustatytas 21° C (70° F). Tuo reikalu kreiptis telefonu 392-7960.

Medžių lapai Toronte gali būti sustumiami į gatvių parkščius pradėdami spalio 1 d., baigiant lapkričio 30 d., arba surinkimui suksmami ir permatomus plastikinius maišus.

Ugnies apsaugos savaitė Toronto mieste skelbiama spalio 4-9 d. Ugniagesių stotys visuomenei bus atidarytos nuo vidurdienio iki 8 v.v. Speciali ugnies apsaugos programa įvyks spalio 6 d. 5.30-8.30 v.v. Toronto Fire Academy patalpose 895 Eastern Ave.

Viena torontietė, lietuvė, kuri teiravosi dėl savo tėvų nuosavybės, iš Lietuvos miesto gavo tokį atsakymą: "Paaškiname, jog, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo 'Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų' 2 straipsniu, nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą (žemę, mišką, gyvenamuosius namus ir pan.) atstatoma, mirus buvusiam savininkui, jo vaikams, jeigu jie yra Lietuvos piliečiai ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą bei nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje. Todėl, (...) gyvenančiai Kanadoje, negali būti sugrąžinta jos tėvo žemė."

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju ponioms – Lilei Nakrošienei, Aldonai Skilandžiūnienei bei mano būsimai ančiai Birutei Raščiauskienei, su ruošiusioms man gražų mergvakarį. Ačiū visoms mieloms ponioms už dalyvavimą ir dovanas.

Monika Anskaitytė

Atitaisymas. Tautos fondo tarybos pirmininko pranešime, "TZ" 38 nr., buvo išspausdinta, kad "1973 m. Tautos fondo metinis narių susirinkimas buvo jau be 45% VLI-Ko įėjimo balsavime...! Turėjo būti 1993 m.

SPALIO 14 DIENĄ VYKSTU Į LIETUVĄ. Galiu nuvežti pinigų, vaisių, smulkius daiktus. Įteikiu asmeniška. Skambinti Petriui Brasui tel. 545-8868 Hamiltone.

A.a. Viktoro Dailydės atminimui, užjausdami žmoną Elena, dukrą Jūratę, sūnus Arūną ir Kastytį su šeimomis Albinas ir Elena Bočkaitai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A.a. agronomo Viktoro Dailydės atminimui, užjausdami žmoną Elena, šeimą ir visus artimuosius, D. Zulonienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A.a. Viktoro Dailydės atminimui Marytė ir Vacys Vaitkai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A.a. Stasio Bubulio atminimui Benediktas ir Sasė Yokubynai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

Augustinas Strazdas iš Lietuvos, lydimas Viktoro Gražulio, lankėsi "Tėviškės žiburiuose". Ta proga Viktoras Gražulis paliko \$50 auką.

Feliksas Jakubauskas iš Kauno, lydimas Alinos ir Kazio Žilvyčių, apžiūrėjo "Tėviškės žiburius" ir domėjosi jų surinkimu bei paruošimu spausdinimui. Ta proga Kazys Žilvytis paliko \$20.

A.a. Vitai Dauginaitei-Marčiauskienei mirus Lietuvoje, užjausdami tėvus, visus gimines ir artimuosius, Dervaičių šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A.a. Teklės Vizgirdienės atminimui, užjausdami Aldoną Genčivienę ir Marytę Dambrauskienę bei kitus artimuosius, Liudmila ir Henrikas Sukauskai, Eugenijus ir Vytautas Miniotai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A.a. Onos Adomavičienės atminimui Vanda Ručienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

Užjausdami Aldoną Zubrickienę bei jos šeimą, dėl staigios sesers a.a. Vitos mirties Lietuvoje, Cambridge ir Kitčener vietovių bičiuliai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$80.

Kanados lietuvių fondo stipendijos išmokėtos iš Bendro fondo 1992 m. pajamų:

Babeckui Petriui	\$1,500
Bagdonui Ričardui	1,000
Barkauskaitei Brigitai	1,000
Baronaitei Jūratei	500
Butūrai Gintarui	1,000
Benišiui Mykolui	250
Benišiui Juozui	500
Celtoriui Linai	250
Dirmantaitėi Vidai	900
Gaižutytei Jūratei	700
Kanovičiui Tomui	300
Kekuii Tomui	1,000
Krakauskaitei Alicijai	1,000
Laurinavičiui Raimundui ..	1,000
Meškauskaitei Dianai	1,000
Našlėnaitei Skaistei	400
Nekrašiui Robertui	900
Nekrašienei Vilijai	900
Pečiuliui Edvardui	1,000
Sysak Robert	400

Stipendijos išmokėtos iš Koye-laičių fondo 1992 m. pajamų:

Balaišytei Aurelijai	1,000
Balaišytei Marytei	700
Čuplinskaitei Andrei	600
Lankauskui Gediminui	600
Macijauskaitei Janei	1,000
Mažeikaitei Rasai dr.	600
Mott Gordon	200
Punkrienei Vilijai	1,000
Puzerytei Audrai	1,000
Ross Vikai	600
Rowell Stephen	200
Slaboševičiui Pauliui	1,000

Kanados lietuvių fondas

Dr. Aldona Lukienė, gyvenanti Toronte, kaip praneša Lietuvių katalikų religinės šalpos įstaiga Niujorke, Kanadoje šią vasarą įsteigė A.v.v. Užupių-Lukų stipendijų fondą, kurio tikslas paremti lietuvių studentus, norinčius prisidėti prie Lietuvos dvasinio ir moralinio atgimimo.

Dr. A. Lukienė fondo steigimo motyvus apibūdina taip: "Esu giliai susirūpinusi dėl dvasinio nuosmukio ir silpnųjų bei nusikraustųjų globos ir rūpybos tarnybų veikla Lietuvoje. Ateistinio režimo dešimtmečiai paliko galias dvasinės žaizdos visos tautos širdyse... Katalikiškosios krikščioniškos vertybės bei idėjos buvo išrautos iš jauniuko auklėjimo ir švietimo institucijų, net iš pačių šeimų židinių".

Stipendijos bus skiriamos iš fondo palūkanų studentams, siekiantiems mokslo teologijoje ir filosofijoje, socialinėje rūpyboje, religiniame švietime bei informacijoje ir žurnalistikoje.

Kandidatus stipendijoms pristatys Lietuvių katalikų mokslo akademija. Stipendininkai įsipareigoja, baigę studijas, bent trejus metus darbuotis Lietuvoje. Inf.

Dr. Valdo Samonio pranešimu, VIII mokslo ir kūrybos simpoziume 1993 m. Čikagoje – "Lenktynės į rinkos ekonomiką: Lietuva iš pirmųjų vietų į paskutiniąsias", vertinamos Lietuvos ekonominės reformos iš lyginamosios perspektyvos. Apžvelgiama iniciatyva prieš sovietinę perestroiką ir jos metu. Pateikiami instituciniai pasiruošimai pokumunistinės ekonomikos pakeitimui (transformacijai). Lietuva 1991-92 m. buvo šio proceso pirmųjų eilėse, nes ryžtingai vykdė privatizaciją. Pasikeitus Lietuvoje valdžiai, buvo prarastas ryžtingumas ir sulėtinta privatizacija. Dėl šios priežasties Lietuva lenktynėse į rinkos ekonomiką atsidūrė beveik paskutinėje vietoje, gal pirmauja prieš Gudiją ir Ukrainą.

Algimanta Žukauskienė, Lietuvos televizijos "Panorama" laidos vedėja, režisierius Romas Šliažas, žurn. Jogaila Morkūnas ir operatorius Alvydas Laurinavičius, lydimi KLB krašto valdybos pirm. Algirdo Vaičiūno, rugsėjo 23 d. lankėsi "Tėviškės žiburiuose", domėjosi laikraščio leidyba ir nufilmavo pokalbius. Jie taipogi aplankė Lietuvos kankinių parapijos kleboną kun. J. Staskų, šventovę, Anapilio kapines bei kitas lietuviškas institucijas. Be to, lankė ir kai kurias Toronto televizijos stotis.

Rugsėjo 26 d. jie dalyvavo Lietuvos kankinių šventėje, filmavo pamaldas, procesiją ir pobūvi.

IŠNUOMOJAMI "Vilniaus" rūmose butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte

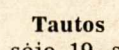
GĖLĖS

PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilų vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku. tel. 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 272-8323.

MONTREALQUE

Tautos šventės minėjimas rugsėjo 19, sekmadienį vyko Aušros Vartų parapijoje. Iškilmingas Mišias atnaušo ir pamokslą pasakė kun. Stasys Šileika. Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Pamaldų metu kaip visuomet skambiai giedojo parapijos choras, vedamas muz. Aleksandro Stankevičiaus, koordinuojant Antanui Mickui. Viena giesmė gražiai prisijungė Lilija Turūtaitė, pati sau pritardama vargonais.

Toliau minėjimas tęsėsi salėje. Aug. Mylė vadovavo visai programai ir po įprasto vėliavų įnešimo, žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimo, Kanados himno ir kun. S. Šileikos invokacijos plačiau aptarė Tautos šventės kilmę ir reikšmę. Meninę dalį atliko L. Turūtaitė, jau kuris laikas atvykusi iš Lietuvos ir apsisistojusi Toronte. Jos programa susidėjo iš deklamacijų ir estradinių dainų, pačiai pasilydint akordeonu arba pianinu. Kai kurios dainos buvo sudainuotos kartu ir su klausytojais, Publiškai progama patiko

ir buvo plojama sustojus. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. Po to visi buvo pavašinti G. S. Rimeikių paruoštais užkandžiais ir kava. Minėjimą rengė LK Mindaugo šaulių kuopa.

Vilijos Lukoševičiūtės ir Tado Valinsko sutuoktuvės rugsėjo 18 d. palaimino klebonas kun. Juozas Aranauskas AV šventovėje. Apeigų metu grojo trio: smuikas, cello ir fleita. Vestuvinės vaišės buvo Ile Perrot austrų restorane. Vaisės dalyvavo ne tik vietiniai svečiai, bet ir iš Toronto bei iš JAV. Jaunieji povestuvinėn keliolien išvyko į Grakiją.

Lietuvių tautodailės instituto visuotinis metinis susirinkimas įvyko š.m. rugsėjo 11 d. Aldonos Velskienės rezidencijoje, Gananoque, Ont. Jame montrealiečiams instituto nariams atstovavo Birutė Nagienė ir Danutė Staškevičienė.

A.a. Adolfas Paulius Jurjonas, 82 m. amžiaus, mirė rugsėjo 13 d. Liūdi žmona, duklė, sesuo, brolis ir jų vaikai. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. –	5.00%	Taupymo – special.	1.75%
Certifikatus 2 m.	5.50%	Taupymo – su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.00%	Taupymo – kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einaus sąsk.	1.00%
1 metų	4.25%	RRIF-RRSP – 1 m.term.	5.25%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	5.75%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP – 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF – RRSP – taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines – nuo	6.75%
1 metų	6.50%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBUI

Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padargų. Skambinti Vytautui ar Genei Kairiams ir atsiųsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-643-3334.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitei \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupluskas, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

■ atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių ■ staliaus darbai ■ vidaus sienų įdėjimas ■ dažymas ■ elektros įvedimai ■ vandentiekio sistemos įvedimas ■ stogai ■ įvairūs remonto darbai ■ kiemų sutvarkymas ■ priepilaukos ■ garažai ■ tvoros ■ medžių pjovimas ■ virtuvės, vonios remontas ir apdaila ■ rūšių įrengimas ■ šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas ■ plytelių įdėjimas ■ pataisymai ir prietaikymai pagal invidijų ir sienelių poreikius. ■ 16 metų patirtis ■ Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida ■ Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte. Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993

Perkant ar paruošiant namą, prašau kreiptis į mane. Pirkėjai ir namai suvedami (Home Match) kompiuterio pagalba iki namas bus parduotas ar pirkėjas jį nusipirks. Asmeninė raštiška garantija, kad visas bus atlikta kaip buvo pradžioje. Nemokamas namų įvertinimas.

MEGAIR

HEATING & AIR CONDITIONING

šildymą, oro vėsinimą, šaldymą, elektroninį oro valymą, PAUL DELKUS drėgninimo aparatus
(416) 568-1755

Teodoras (Ted) Stanulis

Industrijos, namų, biznio
PARDUODAME, APARTNADAME, ĮRENGIAME
šildymą, oro vėsinimą, šaldymą, elektroninį oro valymą, drėgninimo aparatus

5.75%

1 METŲ UŽDARYTOS NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS (MORTGIČIAI)

"PARAMA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas: 416-532-1149